

A tücsök és a hangyák

Nem „A tücsök és a hangya”...

Hanem: A tücsök és a hangyák (vagyis Tüsi és Hangyáék)

Mert La Fontain-nek ma nincs igaza: a pragmatikus, merkantil világban

a szorgos hangyáknak nagyobb szüksége van a tücsökre, mint valaha.

Ez a színjáték erről szól. Nem „állatmese”, emberi történet.

A darab a tél kezdetén játszódik Hangyáék családi hajlékában. Mindenük megvan, anyagi tekintetben több is, mint amire szükségük van. A nagy családban senkinek nem kell félni fázástól, nélkülözéstől.

A családfő pragmatikus szemlélete és a hagyományaik folytán nemcsak a világ gondjait, de a színeit is kizárják életükből. Érezhetően hiányzik valami, főként a fiatalabb generáció számára: a nyár íze, a színek, a fény, a szépség és az igazi szeretet. Mindezt eleinte leginkább Hanga, a fiatal, csinos lány fogalmazza meg.

Ebbe a milióbe (várva-váratlanul?) csöppen bele Tüsi, az ismert, de átmenetileg kiszolgáltatott helyzetbe került zenész. Aki rövid időre visszahozza számukra a „nyár melegét”. Csupán egyetlen éjszakát és egy napot tölt köztük, de jelenléte mélyen megérint minden családtagot. Két teljesen különböző világlátás és habitus ütközik például a zenész és a családfő közötti párbeszédekben, akinek kis idő elteltével már a saját családtagjaival szemben is nehezen sikerül álláspontját védeni. Tüsi rövid vendégeskedése nemcsak színt és szokatlan izgalmi állapotot visz a család ünnepnapoktól mentes életébe, de már-már felborítja Hangyáék biztonságos, de unalmas, szürke életrendjét. Az idősebbek számára féltő, hogy néhány tehetséges fiatal túlságosan mélyen érintenek az újszerű élmények.

Hangában – akit erős érzelmi hatások érnek – még a szökés, a család elhagyásának a lehetősége is felmerül.

Felajánlják, hogy Tüsit afféle házizenészként alkalmazzák, ha jelenléte hasznos lenne, de a szakmailag elhivatott művész ehelyett a kollégáival közös, napfényes vidékre szóló koncertturnét választja.

Távozik ugyan, de Hangyáéknál ezek után semmi sem marad a régi, apró környezeti és személyiségbeli változások jelzik, hogy az életük minden bizonnyal más mederben folyik ezentúl.

Nyitva maradnak szívük ablakai, s úgy tűnik, a fiatalok számára is új értelmet kaphat a család, amely a hagyományok korlátai mellett talán új lehetőségeket is kínál.

Futó Tamás

A TÜCSÖK ÉS A HANGYÁK

Dalos színjáték három felvonásban

Futó Tamás

A TŰCSÖK ÉS A HANGYÁK

Dalos színjáték három felvonásban

Szereplők:

TÜSI, és a hangszere

Hangyáék népes családja:

HANGA, Hangyáék érett, csinos lánya

MAMA, (afféle matriárka)

FÉRFI, afféle családfő

BANGYI, fiatal férfi, a családfő jobbkeze

DOLGA, a szorgos fiatal férfi

FIÚ, a kamasz

LÁNY, a kamasz lány

FIGURA, háziszolga, dolgozó

A többi családtag, figurák, dolgozók, stb.

Helyszín:

Hangyáék családi hajléka

Játszódik a tél kezdetén

© Futó Tamás 2016

ELSŐ FELVONÁS

Első jelenet

Amikor a nézőtér elsötétül, kellemes, lágy melódia hallatszik, majd elhalkul és szél fújását, süvítését halljuk. Amikor a függöny felmegy (csend), a hangyák hajlékát látjuk. Tágas tér: mint egy nagy nappali és egy raktár ötvözete. A hátsó falon, faltól-falig és földtől mennyezetig beépített polcrendszer, rá merőlegesen, a két végénél egy-egy asztal, azokon monitorok. A tér két oldalán és a nagy polcrendszer két végén egy-egy ajtónyílás. Középen egy hatalmas asztal, körülötte sok szék, az asztal túloldalának közepén (szemközt) egy súlyos, magastámlás karosszék. A nagy polcrendszer középső részét egy hatalmas, embernél is magasabb beépített, ezüstös-szürkés színű hűtőszekrény foglalja el, a polcok egy részében akták, a nagyobb részében élelmiszeres dobozok, konzervek, befőttek, stb. (Minden, a polcon lévő dologra leginkább a szürkék és pasztelek különböző árnyalata jellemző, kevés élénk színnel. Az egyik félreeső falkban egy kis sötét szoborszerű (egy álló alakot ábrázoló) kortárs alkotás. A színpad baloldalán egy egyszerű heverő. A térben sok helyi világítóeszköz, de csupán néhány világít, azok is takarékosan, halványan. Minden berendezési tárgy decens, szürkés, paszteles színekben látszik, a szereplők fekete, barna és szürke színű öltözékben.

Mindkét monitoros asztal előtt ketten-ketten ülnek, egymással szemben: az egyiknél egy fiatalabb és egy középkorú férfi, láthatóan közösen dolgoznak, a másiknál egy fiú és egy lány játszanak. A nagy polc előtt ketten serénykednek: egyikük az aktákat számolja, némelyiket kinyitja, vizsgálgatja, visszateszi a polcra, másikuk a polcokon lévő, csomagolt élelmiszereket ellenőrzi sorjában. Közben újabb szereplő érkezik, ölében egy karton doboz, melyből újabb konzerveket helyez a még üres felületekre, majd kimegy és bejön egy újabb szereplő, aki iratgyűjtő aktákat hoz és elhelyezi az akták sorában. Mindenki csendben teszi a dolgát.

(Bejön egy lány: Hanga. Érdeklődően néz szét. A többiek többnyire tudomást sem vesznek róla.)

HANGA (kedvesen)

Na, mi újság?

(A monitor előtt dolgozó fiatal férfi, Bangyi egy pillanatra ránéz.)

HANGA (kedvesen)

Mit csináltok?

BANGYI (flegmán, unottan)

Újság? Az mi? Egyébként látod, nem?!

HANGA (érdeklődően)

Mit nem látok, Bangyi?

BANGYI (föl sem nézve)

Azt, hogy mindenki teszi a dolgát.

HANGA

Segíthetek valamit?

BANGYI

Te? Hanga! Hiszen nem értesz semmihez. *(egy pillanatra ránéz)*

A kíváncsiskodáson kívül.

HANGA

Tényleg. Kíváncsi vagyok, ... mikor vacsorázunk?

(A másik monitorból néha valami zene is szól. Amikor egy kicsit jobban hallatszik, a túloldali monitornál dolgozó férfi, rosszállóan, fejcsóválva odanéz)

Az előtte csendben játszó-rajzoló fiú hozzászól, a fogai közt)

FIÚ

Az minket is érdekelne.

BANGYI

Aki nem dolgozik, ne is egyék.

HANGA

Hiszen enni mindenkinek kell!

Különben is, kitől hallottad ezt a hülyeséget?

Ne is egyék... aki nem dolgozik... meg aki játszik, az se?... *(mutat a játzókra*

és közben nézegeti a nagy polc előtt dolgozókat, majd résnyire kinyitja a nagy hűtő ajtaját, fény árad belőle, amitől megfagy a levegő, mindenki megáll egy pillanatra a tevékenységében,

s döbbenet néznek Hangára.

Ő gyorsan visszacsukja a hűtőajtót és ártatlanul, kissé ilyedten mosolyog.)

(A monitor előtt csendben játszó lány is megszólal.)

LÁNY

Nem! A játzókra nem vonatkozik a nemevés!

(a monitornál dolgozó férfi is megszólal, dorgálóan)

FÉRFI

Jobb, ha nem szólsz bele a nagyok dolgába, kis prűcsők!

Egyébiránt, mára elég is a játékból, meg volt a napi negyed órátok!

LÁNY *(durcásan)*

Negyed óra?! Ennyi arra sem elég, hogy a második szintre eljussunk.

És ne csúfolj prücsöknek.

FÉRFI

Nekem annyi sem jutott, amikor ilyen idős voltam.

Pedig én a valóságban is a legalsó szintről,... érted (?), alulról indultam.

Ha én is csak játszottam volna, most nem lenne semmink.

Lehet, hogy ti sem... A játék nem jó semmire. Nem tanít dolgozni.

(a nagy polcnál dolgozókra néz kérdően)

Hogy álltok? Minden stimmel?

Dolga! Elegendő a készlet?

(az egyik dolgozó, Dolga szembefordul és tisztelettudóan válaszol)

DOLGA

Ez bőven elég nekünk egész télre. Sőt tavaszra is.

FÉRFI

Nana.

DOLGA

És még ott a hatalmas hátsó raktárbeli készlet. Tegnap azt is újra ellenőriztem.

FÉRFI

Te csak a saját dolgoddal törődj! A többit látom a monitoron...

Valójában mindent látok a monitoron.

Csak kíváncsi voltam, jól végzitek-e a dolgokat.

HANGA

(ironikusan)

Nicsak. Kíváncsi...

(Férfi szemöldökét ráncolja Hangára.)

DOLGA *(először meggondolatlan lelkesedéssel, majd halkán)*

Csak arra gondoltam, ... hogy néha egy kicsit nagyobb vacsorát is megengedhetnénk magunknak.

HANGA *(lelkesen)*

Igen, ünnepi alkalmakkor.

FÉRFI

Ünnep?! Ne beszéljetez ostobaságokat!

A könnyelmű lények szeretnek ünnepről beszélni.

Náluk egyszer hopp, máskor kopp. Aztán ránk irigykednek.

Nekünk van, mert beosztjuk. Minden napra egyformán. Egész télre.

HANGA

Jobban telne a tél, ha lennének alkalmak.

FIÚ

Igen. Lehetne egy nap, amikor nem dolgoztok ti sem. Senki sem.

Hiszen mindenki sokat dolgozott egész évben.

FÉRFI

Ezt hogy gondolod, nagyokos? Mit csinálnánk?

Talán mi is játszánánk? Mi?

LÁNY *(lelkesen)*

Meg ennénk. Egy kicsit jobbat, finomabbat. Szépen megterített asztalnál.

HANGA

Meg beszélgetnénk... Jó és szép dolgokról.

FÉRFI

Na, elég legyen a sok hasztalan beszédből!

A többletkészlet meg arra való, hogy értékesítsük.

LÁNY *(csodálkozva)*

Kinek?

FÉRFI

Azoknak, akik lusták voltak, meg akik mindig többre vágynak,

mint amit megérdemelnek, azoknak, akik nem tudják beosztani, amijük van.

Sokat adnak érte nagy szűkükben.

HANGA

De hiszen mindig, mindenünk megvan. Ez olyan unalmas.

FÉRFI

Unalmas?!... Unalmas, hogy nem kell félnünk a nélkülözéstől?

Hát nem jó érzés, hogy mindenki minket tart a legszorgosabb családnak?

DOLGA

Bocsánat, de tényleg, miért kell minden nap előlről kezdeni

a készletek ellenőrzését?

FIÚ *(szemtelenül)*

Hogy ne unatkozz egész télen!

FÉRFI *(a Fiúnak)*

Csak várj, jövőre már te sem csak játszani fogsz, ugyanaz lesz a feladatod, mint Dolgának.

Nyáron szorgosan dolgozol, télen szorgosan rendszerezel és számolsz.

HANGA

Néha ajándékot is adhatnánk a rászorulóknak.

Vagy meghívhatnánk valakit vendégségbe egy téli estén.

(Férfi egyre tágabb szemmel néz rá.)

Néha vendégül láthatnánk legalább a rokonokat.

Nem mindig csak egymást néznénk, meg a sűrke falakat.

FIÚ

Meg a készleteinket.

FÉRFI *(nem emelt hangon, de határozottan, kissé gúnyosan)*

Vendégek? Rokonok?!... Csak nem azokra a vörösékre gondolsz?

Vagy a másik családra, akik mindig el vannak szállva maguktól,

meg az ő tengerentúli rokonaiktól?

Meg mindenféle agresszív népre... Az nem a mi világunk...

Egyszer meghívánk, ki sem tudánk tenni őket.

Még csak az kéne, hogy összemossanak ezekkel...

Na ide figyeljete!

Inkább legyen minden nap egyforma, de legyen minden nap egyformán.

LÁNY (*naívan, kérdően*)

Egyformán mi?

FÉRFI

Egyformán mit erre az asztalra tenni. (*a nagy asztalra mutat*)

(*továbbra sem emelt hangon*)

Inkább irigyeljenek, mint sajnáljanak!

Nagyon elégedett vagyok azzal, hogy tisztelnek minket,... sőt tartanak tőlünk.

Így nem kell félni, hogy valakinek váratlanul az a képtelen ötlete támadna,

hogy vendégségbe jönne hozzánk.

BANYDI (*tudálékosan*)

Még csak az kéne, hogy ilyesmire pazaroljuk sok munkával

megszerzett tartalékainkat!

Éppen elég jó szolgálatot teszünk a világnak.

És mit kapunk cserébe?

FÉRFI (*helyeslően bólogat*)

Legalább van még, aki racionálisan gondolkodik.

HANGA

Szeretnek is minket, vagy csak tartanak tőlünk?

FÉRFI (*kissé emeltebb, gúnyos hangon*)

Ünnep!... Szépség!... Szeretet!... Egyikből sem lehet megélni,... meg gyarapodni.

Elég, ha mi szeretjük egymást.

Ha mindenki szépen, rendesen teszi a dolgát, az a szeretet.

(*kicsit elgondolkodva*)

A szépség?... Ha tele van a kamra, az szép...

(Besiet, majd a színpad szélén megtorpan egy egyszerű kis figura, és szól)

FIGURA

Bocsánat, azt kérdezi a Mama,... bocsánat... az Úrnő,... hogy jöhet-e már vacsorázni.

Mert, hogy már elláttuk,... bocsánat, ellátta a kicsiket.

LÁNY *(lelkesen)*

Jó kérdés, Figura. Nagyon jó kérdés.

FÉRFI *(kimérten)*

Igen.

HANGA *(közbevág)*

Igen? Hiszen még meg sincs terítve!

FÉRFI *(kimérten, eltűnődve)*

Igen... Megilletné az Úrnő megszólítás is, hiszen a mi családukban mégicsak ő a legfontosabb, de helyes, ha azt mondod Mama.

Nos, mondd meg a Mamának, hogy azonnal jöhet, hogy együtt elfogyasszuk szokásos szerény vacsoránkat. *(Majd szemrehányóan szétnézve)*

Amint mindenki rendet rakott és minden el van rendezve az asztal körül.

Már rég ehetnénk, ha nem fecséreltük volna ennyi ostoba csevegésre az időt.

FIGURA *(lelkesen)*

Igenis, megmondom, hogy már rég ehetnénk, ha... nem fecsér...

(Férfi közbevág)

FÉRFI

Csak annyit mondj, hogy hamarosan várjuk a Mamát.

HANGA

Én majd teríték!

LÁNY

Segítek.

FÉRFI

Az első értelmes szavak ma este.

(A színpad elsötétül. Első jelenet vége.)

Második jelenet

A színpad kivilágosodik: korlátozott számú világítótest világít szerény fénnel, a háttérben alig, elsősorban a nagy asztal, annak is a közepe van megvilágítva. Mellette ül mindenki (háttal senki), a férfi az asztal baloldali végénél, az asztal szemben lévő, hosszanti oldalának középső helye, a magasabb támlájú szék üres. Az asztal szerényen terítve: tányérok, poharak, kenyeres kosarak, néhány tálka valami egyszerű harapnivalóval. A háttérben lévő polcrendszer félhomályában, a hűtő két oldalánál és a hűtő előtt egy-egy segítő figura áll mozdulatlanul. Szinte csendben ül a társaság.

LÁNY *(hozzányúl az egyik tálkához)*

FÉRFI

Khmm...

(A Lány illedelmesen visszahúzza a kezét.)

HANGA *(finoman megemeli a kenyeres kosárban lévő kis abrosz sarkát, majd gyorsan visszahúzza a kezét, és azzal a mozdulattal megvakarja a fejét)*

Milyen sötét van. Kint. Szinte egész nap... Meg bent is...

FÉRFI

Már megint kint voltál? Semmi keresnivalód ilyenkor kint.

HANGA

Csak kíváncsi voltam, milyen az élet... vagyis az idő odakint.

FIÚ *(őszinte érdeklődéssel)*

Láttál valakit?

LÁNY *(lelkesen)*

Nem láttad azokat a vándorzenészeket, vagy miket? Tudod...

Hallottam, hogy erre jártak.

HANGA *(ábrándosan)*

Csak sok-sok falevelet. Sárga, narancs és vörös színűeket.

Szép volt, ahogy szaladtak, kergetőztek a nagy szélben.

Mintha egy pillanatra még a Napot is láttam volna. A varjak károga minden felől.

Nem értem, miért kárognak, amikor ez az ő igazi évszakuk.

Talán azért, hogy el ne lopják tőlük?...

Meg idehallatszott az állandóan vitatkozó sirályok nyavalygása.

Még az a néhány csodálatos mellényű süvöltő is csak csendesen gubbaszt.

Az énekesmadarak olyan régen elhallgattak... és sötét van és egyre hidegebb.

A földön egy lény sem tűnik fel. Olyan távoli a nyár.

Arra a szép melódiára is alig emlékszem már,...

tudjátok arra, amelyiket ti is szerettétek,... legalábbis azt hiszem, ti is...

munka után, esténként. *(halkan, kissé esetlenül próbálja dúdolni: „A nyár ízét felidézni... „)*

BANGYI *(gúnyosan)*

Inkább írd le!

FÉRFI

Nem azért újítottuk fel a tetőt, a szigetelést, a fűtést egy vagyonért,

hogy kimenj... faleveleket bámulni.

Megfázol, aztán annyi hasznodat sem vesszük, mint eddig.

Talán nem jó itt bent a a családdal? Nézzetek csak körül!... Itt bent.

(a nagy polcra mutat)

Itt van a jólét! Ez a szépség, nem a nyavajás falevelek, meg azok az idióta madarak...

Oh! Hol van már a Mama? Igaz is. Jó, hogy nem hallja ezt a sok oktalanságot...

LÁNY *(durcásan)*

Kár, hogy nem hallja..., öö... hogy korog a gyomrom...

FIGURA *(lelkesen toppan be jobbról)*

A Mama!

(Jobbról méltóságteljesen, de kedvesen, nyugodt léptekkel érkezik Mama.)

MAMA

Jó estét drágáim!

(Tekintetét körbehordozza, a térben, ahogy körbejár, megérinti a Férfi és Hanga vállát is, majd helyet foglal az asztal középső székénél.)

Jó estét drágáim!

(a többiek halkan, illendően, de nem katonásan egyszerre)

Jó estét! Jó estét! Estét!...

MAMA *(Tekintetét körbevezeti, amikor csend van, az asztalra néz és szinte áhítattal mondja:)*

Legyen áldott a rét, amely biztosítja számunkra a létet és az étet,
és az erdő, amelyből a hajlékunk való, és a sok dolgos családtagunk, és a kicsinyek,
akik a jövőnk zálogai.

(A háttérben lévő figurák mindegyike illedelmesen hoz egy-egy dobozt a polcról, az asztalra teszik, a középső figura kinyitja a nagy hűtő ajtaját, melyből egy pillanatra fény árad a térbe, és kivesz néhány vizes palackot, amelyet eloszt az asztalon, és egy szerény tálat, amelyet a Mama elé helyez.)

Jó étvágyat mindenkinek!

(először Mama, majd a Férfi, azután mindenki szed valamit a tányérjába, majd csendesen, illedelmesen eszegetnek)

HANGA

Ha lennének ünnepnapok... biztos ehetnék más, finomabb...

BANGYI *(közbevág)*

Úúúgy tudom,... evés közben nem szokás...

HANGA *(közbevág)*

Tudom,... beszélni... ez is micsoda ostoba mondás már megint.

FÉRFI

Na! Viselkedjünk! Talán valakinek nem ízlik a vacsora?

Egyébként fontos családi dolgokat, ... például munkaügyeket,
olykor megbeszélhetünk evés közben is.

Amikre munka közben nincs módunk, mert ugyebár akkor dolgozunk.

BANGYI *(Hangának szemrehányóan)*

Nekem ez például a kedvencem. Meglehet, én nem vagyok egy gurmé, vagy mi...

HANGA *(ironikusan)*

Hát az bizony nem. Akinek egy kedvence van és nem kíváncsi más ételre...

Aki képtelen tényleg örömet lelni egy szép és ízletes ételben,

aki csak a monitorban tud gyönyörködni, annak ez megfelelő minden nap.

(kissé elszégyellve magát) Bocsánat, nem akarok bántani senkit.

MAMA *(érdeklődően tekint Hangára)*

FÉRFI

Hát ne is!

HANGA

De ha... színesebb lenne az ételünk,... az életünk is az lehetne... ebben a szürke télben.

FÉRFI

Már megint ez a szépség...meg színesség, meg gyönyörködés...

Még elmegy az étvágyam. Vacsora közben ilyenekről beszélni...

Nem volt elég vacsora előtt? Legalább Mamára legyetek tekintettel!

MAMA *(higgadtan, kissé kihúzva magát)*

Hmm. Tőlem sem áll távol a szépség... mármint a szeretete...

Azt hiszem, reggelre leesik az első hó. Ami mindig nagyon szép... mondják...

(Férfi megadóan mellkasára ejti a fejét.)

Mindent világosabbá tesz.

Remélem, nem maradt kint semmi fontos...

FIÚ

Kár, hogy én nem maradtam kint,... így bent kell unatkoznom egész télen.

MAMA

Figura, nézz szét odakint!

FIGURA

Igen, igen, jövök, csak megyek..., jövök, csak megyek. *(kimegy balra)*

(Csendben folytatják a vacsorát, majd kisvártatva lihegve berobban Figura.)

FIGURA

Öh, öh... kint...odakint...

FÉRFI *(határozottan)*

Na mondd már!

MAMA *(higgadtan)*

Csak nyugodtan.

FIGURA

Odakint... szóval van valaki. Mintha ismerném, de nem látom rendesen,
mert a sötétben, a nagy fa tövében van összekuporodva.

HANGA *(felugrik a helyéről, az ajtóhoz szalad)*

FÉRFI *(Hangához)*

Mit csinálsz? *(Figurához)* Te menj ki és nézd meg, de ne nyitogasd az ajtót!

*(Figura kilép, de Hanga is kisurran, a Férfi mérgesen feláll, majd lassan Mama is felemelkedik,
nyugalomra inti a Férfit, aki lassan visszaül.)*

HANGA *(Lihegve, fázva visszatér és halkán, szinte sűgva mondja:)*

Az egyik zenész... az van ott kint. Szegény...

(a Lány is odaszalad az ajtóhoz, megpróbál kinézni a résen)

MAMA *(Feláll és kissé közelebb lép Hangához.)*

Miket beszélsz?

HANGA *(elfolytott lelkesedéssel)*

Az egyik zenész. Az a zenész... Figura kint maradt vigyázni rá.

BANGYI *(kissé felháborodottan csodálkozva)*

És nekünk meg mi dolgunk vele!? Ki ő nekünk, hogy vigyázzunk rá?

FÉRFI

Na jól van, jól van. Figura a házra is vigyáz. Nagyon helyesen.

HANGA

Mama! Nem hagyhatjuk kint. Megfagy.

FÉRFI *(kissé bizonytalanul)*

Hová gondolsz. Ide? Na ne! ... Szólunk valakinek, hogy intézkedjen... és... öö...s...

(Mindenki Mamára néz, feszült csend)

MAMA *(az ajtóra révedve)*

Dolga! Menj és segíts Figurának őt behozni!

FÉRFI *(aggódva)*

Nem tetszik ez nekem. Nagyon nem tetszik... *(majd Mamához, fejét csóválva)*

De te tudod... mint mindig... te tudod..., de jobb félni, mint megijedni... khm.

Szóval, engedd meg, hogy aggódjam a ...

a biztonságunkért,... a nyugalomunkért...

FIÚ *(halkan)*

Az unalmunkért...

(Mama, Hanga, Lány és Fiú már az ajtónál vannak, amikor megérkezik Figura és Dolga, két oldalról támogatva a félig ájult zenészt. Akin télikabát, feltűnően színes sál van a kabát alól kilátszik valami hangszertok-féle, amit a zenész még félájultan is magához szorít.)

DOLGA *(kissé nyögve)*

A mindenit, nem könnyű egy zenész...

MAMA *(határozott nyugalommal)*

Fektessétek oda a heverőre! Valaki hozzon egy takarót!

(Leveszik a kabátját, a színes sálja rajta marad, majd lefektetik a zenészt, aki ernyedt álomba zuhan.

A többiek is kissé közelebb húzódnak a heverőhöz, kíváncsian szemlélik.)

Menjetez távolabb, levegő kell neki!

(Az egyik figura, aki eddig csak a hűtő előtt állt, hoz egy szürke kockás takarót, odaadja Mamának, aki szépen ráteríti, majd hátrébb lép. Hanga közelebb hajol hozzá és tekintetével fürkészi, mint aki nem látott még közelről idegent.)

FÉRFI

Nehogy elkapjunk még valami nyavaját ettől a szerencsétlentől.

BANGYI

Már csak az hiányozna.

FÉRFI

Akkor tehát eddig tartott a közös vacsoránk. Pakoljatok vissza mindent, a maradékot is!

(A figurák máris kezdenék az elpakolást, de Mama közbeszól:)

MAMA

Ne! Mindenből hagyjatok az asztalon! Ha magához tér, éhes és szomjas lehet.

LÁNY *(lelkesen)*

Meg mi is megéhezhetünk a vigyázásban.

FÉRFI

Vigyázás?! Csak menj, és térj nyugovóra, kis oktondi prücsök!

LÁNY (*durcásan*)

Nem vagyok az, már mondtam.

MAMA

Mindenki menjen, ... (*megengedően*) vagyis inkább mindenki mehet aludni, aki fáradt.

Én mindenképpen itt maradok, te Hanga, nézz rá a kicsikre, aztán visszajöhetsz, ha akarsz.

FÉRFI

Természetesen én is maradok.

MAMA (*a Figurákhoz*)

Ha ettetek, ti is mehettek pihenni.

(Mindenki kimegy az ajtónyílásokon, csak Mama, Férfi és a heverőn fekvő, állig betakart zenész marad. A legtöbb fény kialszik. Mama az asztalhoz, Férfi a monitor elé, oldalvást ül, úgy hogy lássa a zenészt és Mamát egyaránt. Hosszú csend.)

MAMA (*Egy közeli székre leül és hosszan nézi a zenészt.*)

FÉRFI (*A fejét csóválja, majd csendesen megszólal.*)

Kellet ez nekünk? Nem...

MAMA (*mint aki nem hallotta*)

Hogy?... mi kellett?

FÉRFI

Nem gondolod, hogy felborul a nyugalomunk?

MAMA

A nyugalom nem minden. Nem gondolhatunk mindig csak magunkra...

A lányok azt mondják, hogy ismerős nekik.

FÉRFI

Hogyan?! Ismerős?! ... Nekik? Hogy a fenébe...

MAMA

Valami zenész.

FÉRFI

Szóval zenész.

(kissé emeltebb hangon, jelentőségteljesen:)

Pedig megmondtam nekik, hogy zenésszel csak akkor álljanak szóba,
ha már nincs más lény a földön.

MAMA *(szája elé emeli az ujját)*

Sss... ne ébreszd fel! *(lassan felemelkedik és odasétál a heverőn fekvő zenészhez,
a Férfi is felemelkedne, de Mama mintha látná, kezével maga mögött visszainti,
és nézegeti a zenészt)*

FÉRFI *(kissé hangosan)*

És ha beteg?... *(majd halkabban)* Nehogy megfertőzzön!

Úgy fekszik ott mint egy halott...

MAMA

Nem beteg ez... csak kimerült, álmos, fáradt. *(megigazítja a takarót, majd vissziül a helyére)*

Mi is hallhattuk... a nyáron... ha tényleg zenész. Akkor itt dolgozhatott a közelben.

FÉRFI

Hah!... Dolgozott?! Zenélt. Szórakozott!

MAMA

Mi is hallhattuk, mindnyájan. Főleg azok közülünk, akik kint dolgoztak.

Te is. Csak téged biztos nem érdekelt. Megbocsáss, de sosem volt füled az ilyenhez.

FÉRFI

Nagyon is jó fülem van. *(Megpöcköli az egyik fülét az ujjhegyével.)*

Meghallom, amit kell... Néha azt is, amit nem kéne.

Nem fülem... nekem időm nincs az ilyen hasztalan dolgokra.

MAMA

Úgy tudom, hogy többen voltak. Együttesben dolgozott. Vajon hogy maradt egyedül?

FÉRFI

Együttes?! Megrémisztess! Még csak az kéne, hogy mindegyiket ide egye a fene!

MAMA

Ne aggódj, nem eszi ide... Miért félsz annyira attól, hogy valakivel meg kell osztanod a hajlékunkat? Nem akar ő beköltözni...

FÉRFI

Nem tudhatjuk. Még nem is beszéltünk vele.

De majd kiszedjük belőle, mi szél hozta, mi a szándéka.

MAMA

Valami furcsa oka lehet, hogy idekeveredett.

Valami mégis idevonzotta, idevezette ezt a szerencsétlen flótást.

FÉRFI

Szerencsétlen? Ennél nagyobb szerencséje nem is lehetett volna, minthogy behoztuk ide és most itt melegszik.

És semmi dolga, csak fekszik... és alszik...

MAMA

Te is elmehetsz aludni, ha írigy vagy rá.

FÉRFI

Csak nem gondolod, hogy itt hagynálak egy ismeretlennel?

Egy zenésszel vagy kivel...

MAMA

Nem ismeretlen. Nagyon is ismert. Mondtam.

A lányok is ismerik. Biztos jó zenész lehet.

FÉRFI

Ha olyan jó, akkor hogy kerülhetett ilyen helyzetbe? Hogy csúszhatott le ennyire?

Mi is jók vagyunk a saját területünkön. Nagyon is jók vagyunk.

De meg is van az eredménye. Mindenünk meg van. Jól él az egész család.

Soha nem kell félni közülünk senkinek attól, hogy ilyen helyzetbe kerül.

És nagyon jól tudod, hogy miért. Mert ránk nem jellemző a felelőtlen gondolkodás.

Mert nem engedem. Mert jól gazdálkodunk. Ezért gyarapodunk.

Mert olyan dolgokkal foglalkozunk, ami mindenkinek hasznos,
Sokak igényét elégítjük ki.

MAMA (*merengve*)

Biztos vagy abban, hogy a mi családnak csak ennyi az igénye,...
hogymindenünk meglegyen?

Igen. Igazad van: jól gazdálkodunk, és ránk mindenkinek szüksége van.

Mert enni mindenkinek kell. S ezt mi valóban jól használjuk ki. Ügyesen gazdálkodunk.

De gondolkodtál már azon, milyen lenne a világ, ha mindenki csak gazdálkodna,
kereskedne? Ha mindenki olyan lenne, mint mi?...

Akkor mi miben tűnnénk ki?

Másoknak más a dolga a világban. A zenészeknek, meg mindenféle művészeknek
nem a gazdálkodás a dolga. Ők mások. Valamit tudnak. Valami mást...

Ők valami máshoz értenek.

FÉRFI

A szórakozáshoz. Ahhoz értenek.

MAMA (*derűsen*)

Látod? Ahhoz meg te nem értesz!

Szórakoztatnak is. Biztos nekik is öröm, ha zenélnek, de másoknak is az.

Meglehet, nem vagy egyedül, akit nem érdekel a zene. Lehet, hogy sokan vagytok.

Talán ő is éppen ezért került ilyen helyzetbe, hogy most nálunk kénytelen melegedni.

FÉRFI (*döbbenten*)

Kénytelen?! Mindenki a maga sorsának a kovácsa... Khm...

MAMA (*szarkasztikusan*)

Hogy te milyen sok bölcsességet ismersz?...

FÉRFI

Csak nem azt mondod, hogy rajongsz a zenéért?

MAMA

Hogy rajonganék?... azt nem mondanám. De ha csak fél füllel oda tudok figyelni,

nagyon megnyugtató, sőt néha egészen szórakoztató.

De nem értek hozzá. Nem tudom, hogy mi a jó, mi a szép.

Én sem úgy nőttem fel, hogy tudhatnám.

Azt tudom, hogy nyáron ... a napsütés és a muzsika összetartoznak.

(Az ajtó felől dúdolás hallatszik, az ismert nyári dal; jobbról, az ajtóban megjelenik Hanga, mögötte a Fiú és a Lány is kíváncsiskodik.)

FÉRFI *(döbbenet, kissé emelt hangon)*

Hanga?! Hát te mi a fenét csinálsz itt? És ti, ott?

MAMA

Sss... Hisz' én mondtam, hogy ha elrendezte a kicsiket, visszajöhet.

(Hangához:) Minden rendben van odafönt?

HANGA *(lelkesülten)*

Igen, és segítségem is volt, *(mutat maga mögé)* azért értem ... értünk vissza ilyen hamar.

Hogy van Tüsi?

FÉRFI *(döbbenet, kissé emelt hangon)*

Miféle Tüsi?! Miről beszélsz te lány?

MAMA

Hanga, te ismered őt?

HANGA

Igen. Vagyis nem... csak tudom, hogy ki ő. Tüsi. Ez a neve.

Nyáron többször is zenéltek itt a közelünkben. Mindenki ismeri őket a környéken.

Meg távoli helyeken is. Ő játszotta azt, hogy...

(dúdolni kezdi a már ismert dallamot, majd néhány sort énekel is belőle)

A nyár íze (részlet):

A nyár ízét felidézni?

Lehet, ám jobb lenne

Újra megízlelni.

Oly' rövid az éj,

Nemrég volt alkony,

A Nap már újra kél.

(Mama csodálkozva néz Hangára)

FÉRFI *(dorgálóan)*

Te énekelsz?! Itt a világvége...

MAMA

Nicsak. Hallottátok? ... Ez nekem is ismerős, még a nyárról.

*(Tüsi megmozdul a heverőn, majd lassan felkötököl és szemét dörzsölve,
fejét vakargatva kezd felülni)*

HANGA

Én is csak messziről hallottam és alig láttam.

Láttam, hogy voltak, akik még táncoltak is.

(szomorúan) Nem volt szabad elmennem megnézni.

(a Férfira néz szemrehányóan) De megismerem. Ő játszotta.

LÁNY *(lelkesen beszél az ajtóból, majd kissé beljebb lép)*

Igen, Tüsi játszotta.

FÉRFI

Hát még te is ismered, kis prücsök? Hová jutottunk?...

LÁNY

Még ha neki mondanád, hogy prücsök... *(mutat Tüsi-re)*

(észreveszik, hogy felébredt Tüsi)

HANGA *(lelkesen)*

Nézzétek!

FÉRFI

Hát ez csak szimulált, ha ilyen hamar magához tért.

MAMA

Biztosan ettől a nagy hangoskodástól.

Nagyon érzékeny lehet...

Halottam, hogy a művészek olykor kevés alvással is beérik...

Honnan van az energiájuk?... Az ég tudja...

FÉRFI

Na legalább hamar ki tudjuk faggatni...

MAMA

Ugyan hagyd már... Biztosan éhes, szomjas.

(megszólal végre Tüsi:)

TÜSI

Valaki énekelt az előbb. A nyárról. Ki énekelte a nótát?...

Hol vagyok?

FÉRFI

Kíváncsi? Majd én megmondom! Nálunk!

TÜSI *(kissé még bágyadtan)*

Azt gondoltam, hogy nem magamnál...

FÉRFI

Hahh!

MAMA *(kedvesen, megnyugtatóan)*

Igen, nálunk van. A mi hajlékunkban. Bizonyára éhes és szomjas.

Üljön ide az asztalhoz! Enni mindenkinek kell.

(a többiek felé) Kínáljátok!

(Hanga kihúzza neki az egyik széket, hellyel kínálja Tüsit, a lány és a fiú is beljebb lépnek, az asztalrendezgetés ürügyével jönnek közelebb.)

(Tüsi az asztalhoz ül és eszik pár falatot, iszik egy kortyot, majd kezd szétnézni, szemügyre vesz mindenkit és mindent, majd elgondolkodva kérdez:)

TÜSI

Ki énekelt az előbb?

HANGA *(aki ott áll még mellette és még kissé érinti a szék támláját, félszegen szól:)*

Én.

TÜSI *(kissé hátranéz)*

Ühm. És hogy volt?

HANGA *(bizonytalanul)*

Hogy, hogy?...

(Tüsi oldalt fordul, ránéz és biztatóan bólint)

HANGA *(halkan dúdolni, majd énekelni kezdi Tüsi számát a nyárról)*

A nyár íze (részlet):

A nyár ízét felidézni?

Lehet, ám jobb lenne

Újra megízlelni.

(kiszáradva Tüsi is bekapcsolódik és immár együtt énekelnek)

Oly' rövid az éj,

Nemrég volt alkony,

A Nap már újra kél.

TÜSI *(kérdően szétnéz)*

A hangszerem... hol van a hangszerem?

(A fiú odaszalad a heverőhöz, és a kabát alól kiveszi és odaviszi Tüsinek.)

(Tüsi immár a hangszerével kíséri a dalt, előlről kezdik.)

A színpad fényei lassan, kissé erősödnek.)

A nyár íze:

A nyár ízét felidézni?

Lehet, ám jobb lenne

Újra megízlelni.

Oly' rövid az éj,

Nemrég volt alkony,

A Nap már újra kél.

*(A Lány közben finoman táncszerű mozdulatokat végez,
a Fiú halkán dobolni kezd az asztalon. Tüsi helyeslően bólint a Fiú felé.)*

Illatos rét volt az ágyad,
Baldahinod bárányfelhő,
Lágy fuvallat árad.

Majd a déli Nap alatt
Még kisebb lesz árnyad,
Mint te magad vagy.

Édesvizű tó partján
Hús mézdinnyével
Elégíted vágyad

R:

A nyár ízét felidézni?
Lehet, ám jobb lenne
Újra megízlelni.

MAMA *(lelkesen)*

Hát újra itt a nyár?

FÉRFI

Nem bánám. Olyankor dolgozunk és gyarapodunk a leginkább.
Ha nyár lenne, ... *(fogai közt mondva)* nem lenne itt ez a léhűtő sem.

MAMA *(higgadtan)*

De itt van és mi is itt vagyunk, és úgy éreztem egy pillanatra, ...
mintha új nyár lenne.

(A Lány még mindig táncszerű mozdulatokat végez, közben az asztalról

elvesz néhány falatot, a Fiú pedig tölt magának valami italt.

A Férfi meghökken mindezek láttán.)

FÉRFI

Khm... Nana... Rend a lelke mindennek... Khm.

MAMA *(Tüsihez)*

Ez nagyon szép volt. Nem értek hozzá... de azt hiszem szép volt.

FÉRFI *(csak úgy, mintha nem is Tüsinék mondaná)*

Hát ha már ennyire jól van, hogy már újra szórakozik,
elmondhatja végre, mi szél hozta ide? Éppen ide.

HANGA *(kissé félszegen közbevágva a Férfihoz:)*

De hát neked nem tetszett?

LÁNY *(Miközben csipeget az asztalról, majd a falatot félig lenyelve megjegyzi:)*

Nekem ez a nyár íze... mutatja két ujja között a falatot. Nagyon finom.

FÉRFI *(határozottan)*

Tetszik, nem tetszik? Nem az itt a kérdés!

Jó lenne tudni, minek köszönhetjük a „szerencsénket”?!

Alig érkezett, máris kezd felborulni a nyugalmunk.

Elmondhatná végre, hogy került ide! Maga... maga híres zenész...

Hogy került összefagyva a nagy fa tövébe?

MAMA *(higgadtan)*

Na jól van, jól van. Biztosan jó oka van. És szépen majd elmeséli...

Ha van kedve hozzá.

FÉRFI *(döbbenet)*

Kedve?! Nekem lenne kedvem... Khm...

HANGA

Engem is nagyon érdekelne. Légyszi...

*(mindenki érdeklődően közelebb helyezkedik Tüsihez, csak a Férfi ül le a gépasztalhoz,
de szemmel tartja a társaságot.)*

TÜSI *(maga elé meredve, fáradtan)*

Nem is érdekes, nem is vidám... Most, hogy megidéztük a nyarat,
kár lenne az én bajomról szólni...

MAMA *(biztatóan bólintva)*

Meséljen csak! *(Az asztalon lévő kancsóra mutat, a Fiú tölt Tüsi poharába.)*

TÜSI

Nemrég még távoli vidékeket bejárva, sikeres fellépéseink voltak a társaimmal.

HANGA

De itt a közelben is sokat játszottatok...

FÉRFI *(dorgálóan)*

Na, mi ez a közvetlen hangnem, Hanga? Nem szeretném...

TÜSI *(közbevágva)*

Csak nyugodtan tegezz! Mi zenészek megszoktuk.

Nemcsak egymás között...

De mindenki úgy tekint ránk, távolról ismerve is,

mint valami közeli ismerősre, baráttra.

Ez nekünk jó érzés... hogy ennyi barátunk van a világban.

Mégis oly' kevés az igazi...

FÉRFI *(türelmetlenül)*

Jó, jó... ez nagyon szép. De még nem hallottunk semmi lényegeset.

TÜSI *(beletörődően)*

Rendben. De tényleg nem érdekes...

Sokan irigyelnek minket... pedig néha mi is...

mi is szeretnénk ilyen nyugodt életet...

(kezével körülmutat)

Sokat látunk a világból. Sok érdekes helyen megfordulunk.

Gyakran éjszaka is dolgozunk.

De mindig máshol hajtjuk álomra a fejünket.

Cigány élet ez, ahogy mondani szokták...

A párom is megelégtelt egy idő után.

Pedig én nem a kalandokat szeretem,

hanem a szabadságot, a zenét, a munkát...

FÉRFI (*gúnyosan*)

Hahh... A munkát?

TÜSI

Igen. A művészetet.

És jó megmutatni másoknak... Jó tapasztalni, hogy sokaknak tudunk örömet okozni...

De mire eljutunk oda, hogy ezt megéljük, hosszú út vezet...

Az alkotás, az együttzenélés öröm, de sok munka, sok gyötrődés és viaskodás ...

Nemcsak magunkkal, hanem a társainkkal is. Sok a vita....

FÉRFI (*csodálkozva emeli fel fejét, közbevág*)

Vita?! ... Ez nálunk ismeretlen.

TÜSI (*nyugodtan*)

Igen. Vita. Néha akár veszekedés a kollégákkal...

Valójában nem egymással, hanem a jó megoldásokért.

Hogy megtaláljuk azt a harmóniát, amelyben ott van a bennünk lévő közös...

De leginkább vívódás önmagunkkal.

HANGA (*naívan érdeklődve*)

De miért?

TÜSI

Az alkotás folyamata...

HANGA (*lelkesen*)

Nagyon izgalmas lehet...

MAMA (*nyugodt, de kíváncsi hangon*)

Szóval?... Mi hozta ide?

TÜSI

Melegebb tájakra szólt az új szerződésünk. Gyönyörű vidékre.

Nagyon jó lehetőség volt. Biztos megélhetés, sikeres fellépések,
még nagyobb ismertség.

Egy kis időt kértem a többiektől, hogy rendbe tegyem a dolgaimat...

De közben a párom tette rendbe az övét...

Nem szívesen beszélek erről...

MAMA *(együttérzően)*

Ó jaj... Azt hiszem sejtem...

TÜSI

Éppen egy régi kollégával gondolta megoldani az életét.

FÉRFI *(felemeli a hangját és gúnyosan)*

Na ez az! Jellemző! Művészek!...

(közvetlen hangnemben) Na, erről inkább majd csak nekem meséljen!

Tehát, hogy került ide?

TÜSI *(letörten)*

A társaim nem tudtak rám várni, találtak helyettem valakit...

azt mondták, csak átmenetileg.

Ahogy a párom is... Ő persze végleg... Szörnyű érzés...

S most munka és fedél nélkül maradtam, szerény tartalékomnak is szinte vége.

Igaz, megígérték, hogy ha szükség lesz rám újra, értesítenek.

De mint tudjuk, senki sem pótolhatatlan.

Még egy együttesben sem.

FÉRFI *(felemeli a hangját és gúnyosan)*

Na ugye!

TÜSI *(folytatja)*

Nem maradt másom, csak a hangszerem.

Még a nyárról emlékeztem arra, hogy errefelé mennyire szerették

a muzsikámat... Meg, hogy mennyi szép hajlékot láttam...

Gondoltam igényes népek laknak errefelé.

De csak a befeléfordulást tapasztaltam...

Aztán próbáltam keresni valami egyszerű szállást, ahol meghúzhatom magam,
amíg lesz munkám. Annyi pénzem azért még maradt.

De sehol semmi. Rámsötétedett. Csak fúj a szél, elkezdett esni a hó.

Fáradt voltam és álmos, reménytelen, elveszett, és egyre jobban fáztam...

A többit már tudják... És.. *(nehezen, de kimondja)*...és köszönöm...

De nem szeretnék zavarni... Holnap... szeretnék újra útrakelni.

*(Közben Bangyi is megérkezik, csodálkozva tapasztalja, hogy az asztalon étel, ital,
s a Lány és a Fiú is eszegetnek, iszogatnak. Igyekszik a Férfi közelében elhelyezkedni.)*

FÉRFI *(helyeslően bólogat)*

Férfibeszéd. Ezt szeretem.

Valójában mit szeretne magával kezdeni?

Rendben. Útrakel. Nagyon helyes.

De kíváncsi lennék, mik a céljai, mit szeretne megvalósítani?

TÜSI *(elgondolkodva)*

Nem sokat.

FÉRFI

Azt mindjárt gondoltam.

TÜSI *(a hangszeréért nyúl)*

Nehéz szóban elmondani.

(elkezd a hangszeren játszani, majd énekelni)

(Tüsi vágya)

Nem vágyom mindenre,

Nyáron hűvösre,

Télen melegre

Hamgszerem se fázzon,

A dalom szóljon

Télen és nyáron

Enni, inni, hálni,

A szépet szolgálni,

Vagyon nélkül is szállni

R:

Nem vágyom mindenre,

Nyáron hűvösre,

Télen melegre

... *(rövid csend)*

BANYDI *(írónikusan)*

Hát ma éjjel megvan a melege.

FÉRFI

Bohém gondolkodás, bohém élet... Na reggel majd megbeszéljük.

Tudok adni néhány tanácsot..., hogy merre induljon...

Talán még egy kis útravalót is.

MAMA *(megnyugtató hangon közbevágva)*

Nem kell úgy kapkodni. Kicsit össze kell szednie magát...

(Tüsihez)

Ami, úgy látom, magának nagyon gyorsan megy.

Az ég tudja, hogyan... honnan veszi az energiát?

Az ég tudja... Talán egy kicsi nekünk is jut belőle...

Az előbb már a nyarat is megidézte nekünk.

Most térjünk nyugovóra. Mindnyájan.

Holnap talán újra lesz egy kis nyár a hajlékunkban...

HANGA *(lelkesen)*

Alig várom a reggelt. A nyarat...

MAMA *(nyugodt határozottsággal)*

Mindenki vonuljon vissza!

(Tüsihez) Maga itt alszik a heverőn. Pihenje ki magát!

Ne gondolkozzon, csak pihenjen! Ameddig jól esik.

Senki nem fogja zavarni. Itt bent nem esik a hó.

Takarózzon be... a nyárral...

(Mindenki elkezd kimenni a színről, a Lány még csipeget egy kicsit az asztalról, a Fiu iszik egy kortyot, de illendően teszik a dolgukat, kimennek. Mama, Dolga is távozik. Hanga még az asztalon próbál rendet tenni. De inkább csak ürügyet keres a maradásra.)

HANGA *(Kedvesen Tüsihez, aki szótlanul igyekszik elhelyezkedni a heverőn:)*

Jó lesz itt neked? Jól takarózz be!... Bár nálunk, itt bent, mindig elég meleg van...

FÉRFI *(aki majdnem távozna, de visszanéz az ajtónyílásból)*

Hanga?!

HANGA *(szabadkozva)*

Csak rendet teszek...

FÉRFI *(határozottan)*

Ezúttal nem. Kivételesen.

(Az ajtó felé mutat a tekintetével, s megvárja amíg Hanga kényszerűen kimegy, de előtte még vet egy pillantást Tüsi-re.)

Majd a Férfi is távozik. Tüsi összekuporodva lefekszik. Elsötétül a színpad.

Függöny le. Első felvonás vége.)

MÁSODIK FELVONÁS

Első jelenet

Lassan világosodik a színpad, kevés helyi fény világítja meg. Tüsi ébredés után, az ágy szélén ülve szétnéz. Feláll, óvatosan járkal. A hatalmas polcot nézegeti, majd az óriási hűtőt: Résnyire kinyitja, erős fény árad ki, gyorsan visszacsukja, majd továbblépve: A Fiú számítógépénél talál egy rajtot. Nézegeti, próbálja a fény felé tartani, aztán a nagy asztalra teszi. Tekintete újra a nagy polc felé fordul: az alsó polcon észreveszi a kis szobrot, kezébe veszi, amikor óvatosan, szinte lopakodva, csendesen belép a Férfi. A nagy asztalon még némi széjjelség: az előző esti maradék, poharak, palackok, stb. Megtorpan, amikor látja, hogy Tüsi már ébren van, gyanakodva nézi, ahogy ott áll a polc előtt, kezében a szobrocskával.

FÉRFI (magabiztos hangon)

Khmm!

TÜSI (kissé ilyedt meglepetéssel, a szobrocskát még mindig kezében tartva)

Jó... reggelt.

FÉRFI (csak bólint, néhány lépést tesz előre)

El is viheti... a kabátja alatt, ha már egyszer kinézte magának.

TÜSI (tágra nyílt szemmel, csodálkozva)

Hogy mit? ... A kabátom alatt?... Talán erre gondol? (A kezében lévő szoborra néz.)

FÉRFI

Mi másra? Így szokták, nem?

TÜSI (naívan)

Mit szoktak?

FÉRFI

Korán kelnek, szétnéznek, mi az ami mozdítható, aztán...

TÜSI (közbevágva)

Ááá... azt hiszem értem. Arra gondolt, hogy... ezt a kis... hogy én el akartam...

FÉRFI (kissé izgatott, de magabiztos hangon)

Pontosan. De ne mondja ki! Csak fogja, vigye. Én nem is láttam semmit.

Én is tudok nagyvonalú lenni. De akkor induljon most, és nem is láttuk egymást!

Legalább, mire a többiek előjönnek, újra helyreáll a rend.

Csak menjen, menjen már!

TÜSI *(értetlenül tárja szét a karját, kezében a szobrocška)*

De hiszen...

FÉRFI *(közbevágva, kissé zaklatottan)*

De hiszen... én... még éppen én, este még tanácsokat és még támogatást is ígértem reggelre... Feltéve, ha elmegy. De így másképp állunk!

TÜSI *(Kezében a szobrocškával néhány tétova lépést tesz a Férfi felé, mire az hátrahőköl, de Tüsi a nagy asztalra teszi a szobrot a Fiú rajza mellé.)*

Te jó ég!... Már értem. De fel nem foghatom. Hogy én? Azért keltem korán...

Hát ez jó...

FÉRFI *(Kissé a szája elé emelve kezét, mintha csendre intené Tüsit)*

Jó bizony. Jó ötlet, hogy most elmenjen, s vigye, ha már kinézte magának.

De akkor gyorsan, csendesesen.

TÜSI *(mosolyogva)*

Maga rendes volt hozzám, és az egész családja is nagyon helyes. Csak nem gondolja, hogy...

FÉRFI *(közbevágva)*

Hát mi a csudára gondolnék?

TÜSI *(Kihúzza az egyik széket és leül az asztalhoz.)*

Kevés alvás is elég nekem. A Mama is mondta. Nem?

Köszönöm az ágyat. Jót aludtam. De nem álmodtam valami szépeket.

FÉRFI

Ah. Álom, szépség... jól kezdődik ez a nap is...

TÜSI *(Az asztalra mutat.)*

Ugyan, üljön már le! *(zavartan)* Már bocsánat, hogy én kínálok helyyel.

De úgy tűnik, maga sem valami nagy alvó.

FÉRFI *(leül az asztalfőre)*

Na jól van. Ne húzzuk az időt, beszéljük meg gyorsan. Esetleg akar még valamit?

TÜSI *(Az asztalra mutat, a szoborra.)*

Igen. Nagyon érdekelne, hogy mi ez a szobor?

FÉRFI

Hogy mennyit ér? Úgy tudom, drága volt, de szerintem nem sokat ér.

Nem is tudom, hogy egy ilyen, magát kifinomultnak, jó ízlésűnek tartott valaki, miért éppen ezt akarja lenyúlni. Khm. Ahogy mondják. Annyi érték van itt.

TÜSI

Ájj, ájj, ájj! *(gyorsan ismét halkra fogja)*

Nekem semmit sem ér, pontosabban nincs rá szükségem, efelől nyugodt lehet.

De nem rossz... Tudja, miért nézegettem? Azért, mert bár csak éppen szétnéztem, de feltűnt, hogy ebben a hajlékban ez az egyetlen műtárgy. S nem is rossz.

FÉRFI

Ehhez én nem értek. Az ősöm rendelte. Könnyelműen. Néha voltak ilyen dolgai.

Egyszer ugyanígy, mint maga, idekeveredett valami szobrászféle...

Állítólag az ősömet ábrázolja. Szerintem nem is hasonlít rá.

TÜSI

Az ősére? Nem volt szerencsém ismerni. De nem lehetett rossz fej.

S ez is egész jó kis szobor. Azt nem értem, hogy miért volt egy ilyen félreeső helyen?

FÉRFI

Vannak itt sokkal fontosabb dolgok is, amiknek kell a hely.

Kidobni mégsem akartam, ugyebár. Ősöm iránti tiszteletből.

De nem tartom semmire...

az ilyen hasztalan dolgokat. Ettől nem lesz jobb az életünk.

Nem szeretném, ha a család ilyesmiket bámulna,

és elterelné a figyelmüket a hasznos teendőkről.

Ha fontosabb helyre kerülne, a végén még újabb...

(gúnyosan) szépségek követnék.

Elfoglalnák a helyet lényegesebb dolgok elől...

Az azért megnyugtató, hogy bár maga is művész... nem?...

TÜSI *(bólint)*

Mondják.

FÉRFI

Szóval, hogy maga után legalább nem marad itt semmilyen porfogó.

Még ha magam is könnyelmű lennék, khm... ami sohasem fordult még elő, magától nem tudnék ilyesmit rendelni. Csak zenét. Az meg nem foglal helyet.
(mintha maga is meglepődne saját szellemességén) Ah. Nem is rossz.

TÜSI

A polcon valóban nem, de lehet, hogy a szívében elfoglal egy kis helyet...

Ha jó zene.

FÉRFI

Praktikusan hangzik, ami a helyigényt illeti. De nem vagyok oda az ilyen szívügyekért... csak elterelik a figyelmet... az ilyen megfoghatatlan dolgok.

TÜSI

Miért félti annyira a szívét, lelkét a szép dolgoktól. Ha megnyitja néha a szívét, ha hagyja, hogy megérintse a szépség, a harmónia...

FÉRFI *(közbevágvva)*

Akkor?!

TÜSI

Akkor az történik, mint az este.

Hát nem látta, hogyan költözött a többiek lelkébe a napfény?

FÉRFI *(fejét csóválva)*

Napfény... a lelkébe...

TÜSI

Majd nézze csak meg, mennyivel jobb kedvűek lesznek ma, mennyivel könnyebben, jobban teszik a dolgukat.

FÉRFI *(elgondolkozva)*

Jobban teszik a dolgukat?

TÜSI

A zene és egyáltalán a szépség jelenléte az életünkben nem csak ezért fontos.

FÉRFI

Nekem igen. A többi lényegtelen. Értelmetlen.

(váratlan lelkesedéssel)

Van olyan zene, ami kifejezetten munkához való?

TÜSI *(tágra nyílt szemmel)*

Munkához? Van. Persze. Régen például voltak munkadalok.

Rabszolgáknak, katonáknak.

De én nem erre gondoltam, hanem a magáért való szépségre.

FÉRFI

Az értem való szépségre?

TÜSI *(meglepődve)*

Hát... így is mondhatjuk. De inkább egyszerűen a szépre, amire szükségünk van.

Ami nélkül nem érdemes élnünk.

FÉRFI

Tudna olyan dalt írni?... Olyan munkadalt?

(Tüsi érdeklődően néz.)

Megfizetném, s addig maradhatna... khm...

Na lám, én is kezdek könnyelmű lenni.

TÜSI *(elgondolkodva)*

Egyszer valaki rendelt egy ilyen dalt.

FÉRFI *(lelkesen)*

Na! Hallhatnám?

TÜSI

Tényleg ennyire szeretné?

FÉRFI *(izgatottan)*

Hát persze. Először tett igazán kíváncsivá.

TÜSI

Na jó... de az ilyesmit csak erőteljesen érdemes előadni.

És itt most, hajnalban...

FÉRFI (*izgatottan*)

Persze, persze. Próbáljuk meg kevésbé erőteljesen.

TÜSI (*csodálkozva*)

Próbáljuk meg? Úgy érti, együtt?

(*hangszeréért nyúl és elkezd*)

Tedd a dolgod,

Mert jól esik

Karod bírja,

Család várja:

S a kamra megtelik. (*A Férfi egyre erősebben kezd bólogatni, mintha élvezné a ritmust.*)

Büszke lehetsz,

Minden meglesz,

Ami tőled kitelik.

Rövid éj után

Reggel új munka vár,

Felébredni jól esik.

Tedd a dolgod,

Hisz ez a sikk.

FÉRFI (*lelkesen*)

Hogy is volt? Itt a végén?

(*félíg énekelve, de inkább csak ritmusosan*)

Reggel új munka vár,

Felébredni jól esik.

Tedd a dolgod,

Hisz ez a sikk.

Na! Hát ez az. Nem is kell már újat írnia.

TÜSI (*halkan*)

Az jó. Mert nem annyira az én műfajom...

FÉRFI (*lelkesen*)

Az nem számít. Nekem tetszik, mert pont nekünk való.

Mondjuk, minden este, vacsora után eljátszhatná nekünk...

Vagy reggel. Vagy este és reggel...

Lehet, hogy nem is olyan haszontalan, hogy itt van?...

Na erre még visszatérünk. (*Felemelkedve a szoborért nyúl.*)

Addig is ezt a porfogót, (*ironizálva*) bocsánat, műtárgyat pedig szépen visszatesszük az őt megillető helyre.

(*Ekkor észreveszi az asztalon lévő rajzot, amit Tüsi az imént nézegetett, a szobrot az asztalon hagyja.*)

Ez meg mi a csuda? Mit keres ez itt?

TÜSI

Az bizony. Csoda. Itt hevert amellet a monitor mellett.

FÉRFI

A fiú... Hhaj... Tehát nemcsak a gépen játszik.

TÜSI

A gépen játszik? Hagy játszon, ha közben ilyen dolgok is kikerülnek a keze alól!

FÉRFI

Milyen dolgok? Mint ez?! Hát mi ez? Ilyeneket csinál?

Mi lesz belőle, ha nem tanul meg dolgozni?

Mire megyünk ezzel a fiúval, ha hasztalanságokkal tölti az idejét?

TÜSI (*közbevágvá*)

Hasztalanságok? Ugyan már. Nézze csak meg jobban!

Ez a fiú tehetséges. Hogy nem vette észre eddig?

FÉRFI

Úgy látszik, túl járt az eszemen. Ügyesen titkolta, ... hogy még rajzol is.

TÜSI

Titkolta?! Titkolnia kell? A tehetségét?

Hát nem irigylem.

FÉRFI

Hát sajnálhat is. Újabb gondok, amelyeket meg kell oldanom.

TÜSI

Nem magát sajnálom. A fiút. Miért mindig csak magára gondol?

FÉRFI

Hogy én? Csak magamra? Én a családot tartom szem előtt, a gyarapodást.

TÜSI

Egy ilyen nagy családban éppen az a jó, hogy sokfélék.

Nem gondolja, hogy unalmas lenne, ha mindenki olyan lenne, mint maga?

FÉRFI

Hogy? Unalmas, mint én?! Ez már mégis csak túlzás!

Visszaél a ... khm... a vendégszeretettel...

TÜSI (*higgadtan*)

Na... ne vegye úgy a szívére, nem akartam megbántani.

Nem maga az unalmas. De azt mégsem várhatja el, hogy mindenki pont olyan legyen, úgy gondolkozzon, úgy cselekedjen, mint maga.

FÉRFI

Ebben van az erőnk. Generációról generációra követjük a családi hagyományainkat.

Így mindenkinek könnyebb, nem a semmiről kell kezdeni.

Ez adja a biztonságot mindnyájunknak.

TÜSI

Nagyon szép a hagyományt megtartani. Hiszen én magam is a családi hagyományt követem.

FÉRFI *(közbevágva, gúnyosan)*

Látom, sokra megy veled...

TÜSI

Az én őseim között sem mindenki ugyanezen a hangszeren játszott.

Ez az én szabad választásom volt. Igaz, hogy előtte sok mást is megismertem.

Mert hagyták. Sőt kifejezetten bíztattak.

Mi is sokféle műfajban dolgozunk.

A mi családi hagyományunk, hogy mindenki találja meg a saját útját.

FÉRFI *(közbevágva, gúnyosan)*

És? Hová vezet az az út? El a családtól?

TÜSI

Néha el. Néha nagyon távolra. A család akkor is velünk van.

A hagyományaink is. A közös élmények, a szeretet, amely elkísér mindenhová.

Mi is szeretünk együtt lenni, amikor csak tehetjük.

S vannak, akik nem utaznak sehová sem.

Együtt élnek, helyben dolgoznak, mint maguk.

FÉRFI

Hát nem ez lenne jobb magának is?

TÜSI

Olykor hiányzik. De kíváncsi vagyok a világra, s a világ is kíváncsi rám.

A művészet nem ülhet meg egyhelyben...

FÉRFI

Csak nem azt hiszi, hogy ez művészet? *(a fiú rajzára mutat, majd felemeli és nézegeti)*

TÜSI

Még nem az. De az lehet... Egyszer, ha hagyja.

(A rajzért nyúl és elveszi, majd odaviszi a hatalmas hűtőhöz.)

Talál valami hűtőmágnest, és felteszi a hűtőre.)

FÉRFI (*meghökkenve*)

Mit művel?

TÜSI (*lelkesen*)

Nézze! ... Milyen jól mutat itt. Végre valami szín ebben a szürkeségben.

FÉRFI

Miféle szürkeség?! Rendetlenség a rendben.

Nem szeretem az ilyen hirtelen jött ötleteket.

Csak úgy kitenni valamit az egyik legfontosabb berendezési tárgyra?

TÜSI

Csodálkozom, hogy magának egy ilyen tárgy fontosabb,
mint egy tehetséges családtagjának ez a kis műve? Inkább biztatnia kéne.

FÉRFI (*izgatottan*)

Biztatnom? Mire? Talán arra, hogy eltévelyedjen,
arra, hogy ne tanulja meg azt, amit kéne? Ami az élethez kell?

Esetleg arra, hogy ő is olyan bohém léhűtő legyen mint maga?

TÜSI

Mi kell az élethez? Maga szerint? Mi az élet?

Hasznos dolgok művelése? A munka és a gyarapodás?...

És a szépség, az öröm, a színek, a zene, a tánc, a napfény, a jó ízek? ...

Bohém léhűtő? Mindenki az, aki nem olyan mint maga?

FÉRFI (*higgadtan*)

Na jól van, jól van. Nem akartam megbántani. De nem szeretném,
ha felbolygatná itt a fiatalok gondolkodását... Hamarosan felébrednek.

Zárjuk le ezt a témát!

És nagyon kérem, ne biztassa a fiút! Más a dolga a világban.

(*fogai közt:*) Lehet, hogy mégis jobb lett volna, ha hagyom hajnalban elmenni...

TÜSI

Valóban, jobb lenne, ... ha maga biztatná.

Hogy mi a dolga a világban? Az előjön ám a maga akarata ellenére is.

A fiúnak is könnyebb lenne, ha érezné a támogatását.

De rendben, nem fogom szóba hozni.

FÉRFI (*váratlan kedvességgel*)

Inkább majd beszéljünk még arról a munkadalról.

Meg arról, ha hasznát vennénk annak, hogy itt van...

TÜSI (*csodálkozva*)

Hasznát?

FÉRFI

Igen. Bár még nem tudom pontosan...

(*jelentőségteljesen*) Akár szerződteném egy időre...

Mert úgy látom, mégis szót tudok veled érteni. Khm...

(*meglepődve a tegezésén*) Bocsánat, de valahogy kicsúszott...

TÜSI

Mi csúszott ki?

FÉRFI

Tegezte... lek.

TÜSI

Ugyan már. Észre sem vettem.

De legalább így talán könnyebb lesz a diskurzus. Veled.

FÉRFI

Könnyebb. Néhány dologról biztosan könnyebben... khm... tudlak kérdezni.

(*Tüsi érdeklődően néz.*)

FÉRFI (*bizalmasan*)

Szóval... Mindjárt itt a reggel, ébred a család, és ... amíg négyszemközt vagyunk...

Nem akarok személyeskedni, de... hogy is volt az a dolog a párjával... khm pároddal?

Tulajdonképpen miért hagyott el?

TÜSI

Hah... elhagyott? Hiszen ő maradt. A lakásban. Csak éppen lecserélt engem.

FÉRFI

De miért? Nem tudtál elég jólétet biztosítani neki?

TÜSI

Jólétet? Lehet. Ez nagyon relatív. Nem éltünk rosszul. Csak a munkám miatt sokat voltam távol. Kellett neki valami kevésbé izgága alkat. Aki elviseli szeszéjeit. Vagy a fene se tudja már...

FÉRFI

Netán nem voltál elég jó a ... khm... Érted, mire gondolok...

TÜSI

Nem hiszem. Azzal nem volt gond. Legalábbis szeretném hinni.

FÉRFI

Azért gondolom, téged sem kell féltetni... biztos voltak kalandjaid.

TÜSI

Kalandjaim? ... Ja, igen. Voltak.

FÉRFI

Mesélhetnél róluk. Nekem az ilyesmi valahogy kimaradt az életemből.

TÜSI

És... bánod?... Na jó, csak úgy kicsúszott. Nem kell válaszolnod...

Talán már mondtam, hogy szerettem a párom. De legalább annyira a munkámat.

A fellépéseket. És sok helyen megfordultam a világban.

(A Férfi érdeklődően, kicsit közelebb húzza a székét Tüsihez,

tétován szétnéz az asztalon, majd két poharat közelebb tesz és tölt.)

A mediterrán vidékek... Ott mindig jó élni.

Hah... azok a kabócák. Egész évben dolgozhatnak, mindig akad munkájuk.

FÉRFI *(közbevágva)*

Rokonszenvesek. És mit dolgoznak?

TÜSI *(csodálkozva)*

Mit? Hát muzsikálnak.

(Férfi kissé csalódottan veszi tudomásul.)

Ők és a hallgatóságuk sosem unatkoznak...

Azok a népek minden apróságnak tudnak örülni, amit a természet kínál nekik.

És milyen ízletes ételek, italok...

FÉRFI *(közbevágva)*

Jó, jó. De nem igazán erről szeretnék hallani. Tudod. A kalandjaid...

TÜSI

Nem szoktam azokról a dolgokról beszélni. Nem tartom férfiasnak.

Épp elég az élmény, ... az úgysis megmarad, anélkül, hogy megosztanám.

Olyan ez, mint a zene. Arról sem beszélni szeretek... Inkább csinálni.

FÉRFI

Hát akkor miről szeretsz beszélni?

TÜSI

Egyéb jó dolgokról. Ételről, italról, tájakról, várakról, napfényről, vízről, szépségről...

FÉRFI *(lelkesen közbevágva és óvatosan kissé hátranézve az ajtónyílás felé)*

Értem. Akkor tehát valami szép kis kalandról...

TÜSI *(megadóan)*

Ha ennyire szeretnéd...

Néha a kíváncsiság, néha a távolság, a napfény feltüzeli a vágyakat.

Főleg, ha érzed, hogy könnyű egy várat bevenni.

FÉRFI

Várat?

TÜSI

Így szoktuk mondani.

Mert más dolog bevenni egy várat, mint beengedni az ostromlót.

Na jó. Ezzel igazoljuk magunkat. Aztán egyszercsak ráfázunk.

FÉRFI

Hát te tényleg jól ráfáztál, ahogy elnéztelek az este.

De kérlek folytasd! Melyik volt a legizgalmasabb ... vár?

TÜSI

Most, hogy így kérdezed, nem is könnyű eldönteni,

de talán az... szóval az nem egy olyan vár volt, ha érted...

inkább egy tündérlak, amely csupa csodát ígér...

FÉRFI (*halkan, csodálkozva*)

Tündérlak?

TÜSI (*elmélázva folytatja*)

... amikor egy jól sikerült fellépés alatt egyszercsak megpillantottam

a lelkes közönség között azt a tökéletes teremtményt,

akit délután már a parkban megcsodáltam.

Le sem tudtam venni róla a szemem, szinte csak neki muzsikáltam egész este.

A tekintetében láttam, hogy...

FÉRFI (*izgatottan közbevágva*)

Mit láttál?

TÜSI

Azt, hogy még nem ért véget számunkra az este. Nem lepődtem meg, hogy

várt rám a koncert után. De amikor újra megpillantottam, ahogy rám nézett,

az egész testemet, szívemet melegség öntötte el.

Éreztem, hogy csodálatos éjszakának nézek elébe...

(Tüsi az ajtó felé néz. Dúdolás hallatszik: ismerős dallam a nyárról.

Az ajtónyílásban megjelenik Hanga, majd megtorpan.

Nyakában egy kis narancssárga kendő, kezében egy színes váza.)

FÉRFI (*izgatottan*)

És aztán? Na, folytasd kérlek!

(kissé világosodik a színpad)

HANGA *(vidáman, a kezében a színes vázával)*

Jó reggelt!

FÉRFI *(ijedtében, amint hátrafordul, majdnem felborul a székkal)*

Hanga?! Hát te mit keresel itt? Ilyen korán.

HANGA

De hiszen reggel van. De jól hallottam, hogy?...

FÉRFI *(ijedten közbevágvá)*

Mit hallottál?!

HANGA

Hogy tegeződtök.

FÉRFI *(megkönnyebbülten fúj egyet)*

Tudod, vannak dolgok, amikről így könnyebb beszélgetni.

(lelkesebben, kissé zavartan hebegve) Például... Tüsinék... khm...

van egy remek... munkadala...

Hogyis, hogyis...:

Reggel új munka vár,

Felébredni jól esik.

Tedd a dolgod,

Hisz jól esik.

HANGA *(Meglepetten néz a Férfira, majd a nagy hűtőre.)*

Jé! Ez jó lett! De hogy,... hogy itt?...

FÉRFI *(Fejével int Tüsi felé.)*

Kitette. Mostmár mindegy. Maradhat itt még egy kicsit.

HANGA *(lelkesen)*

Ki, Tüsi?

FÉRFI

Ő is.

De most utána kell járnom néhány dolognak. Hogy rendben induljon a mai nap is.

Hanga, te csinálj itt rendet a reggelihez. Küldöm Figurát, és gondolom, a Lány is jön segíteni.

A művész úr meg ott egy kicsit rendbe szedheti magát. Ott minden fontosat megtalál.

(A polcrendszer baloldalánál lévő ajtónyílásra mutat. Majd Hangához:)

Mi az ott a kezedben?

HANGA *(lelkesen)*

Egy váza. Most találtam hátul, a raktárban.

TÜSI *(Hangát és a vázát méricskéli tekintetével.)*

Szép. Határozottan szép. *(Majd elindul az ágy felé.)*

FÉRFI *(Hangához)*

Nincs neked ott semmi dolgod.

HANGA

De milyen jó, hogy megtaláltam ezt a vázát.

Együtt várja majd velünk a nyarat, meg a belevelő virágokat.

(Tüsi, mint aki ott sincs, az ágyán igazgatja a takarót, de okakapja a fejét.)

FÉRFI

Oktalanság. Na megbeszéltük. *(Sietve jobbra távozik.)*

(Tüsi elindul a másik kijárat, az imént a Férfi által mutatott ajtónyílás felé.)

HANGA

Tüsi! Bocsánat... Szeretnék... kérdezni valamit.

(Tüsi megáll és érdeklődően néz Hangára.)

Mit jelent az ... hogy ... a dalodban, hogy ... „baldahinod bárányfelhő”?

TÜSI *(mosolyogva közelebb lép)*

Az egy metafora.

HANGA *(tágra nyílt szemmel)*

Meta... mi?

TÜSI *(Még közelebb lép, Hanga vállára teszi a kezét és kedvesen néz a szemébe.)*

Az olyan ... hasonlatféle. Amivel szebben leírhatjuk az érzéseinket.

(Hirtelen a heverőhöz siet, majd lefekszik rá.)

HANGA *(kedvesen nevet)*

Nem jó ötlet, nálunk nem szokás napközben...

TÜSI *(A mennyezetet bámulja.)*

A baldahin egy olyan valami, ... ami az ágyak fölött volt.

Olyan díszes tető, vagy inkább kárpitféle. Nagyon elegáns dolog. Meg praktikus is...

Nem hullik az arcodba semmi. A rovarok meg a vakolat a mennyezetről.

(Hanga kedvesen, csendesen nevet.)

Aztán volt rajta szép tüllfüggöny.

Régen az urak ilyen baldahinos ágyban aludtak a várkastélyokban.

Meg a királykisasszonyok is... Nagyon székszi lehetett, ahogy ott ébredtek

a felkelő nap sugaraiban... De nem kellett hunyorogniuk, mert a baldahinos ágyba

csak finoman szűrődtek be a Nap sugarai.

(nyugodt hangon Hangához) Gyere ide!

HANGA *(Félénken, csodálkozva néz.)*

Én?

TÜSI *(Oda se néz, csak a mennyezetet bámulja, és kedvesen Hangához)*

Van itt még valaki rajtad kívül?

Na! Gyere, ülj ide mellém, a heverő mellé!

(Hanga félénken odaguggol, majd leül.)

Nyár van. Lassan pirkad. Az éjszakát az illatos réten heverve aludtad át.

A csillagos égbolt alatt, tücsökmuzsika ringatott álomba.

(Hanga hanyatfekszik, a két könyökére támaszkodva, hol Tüsit, hol a mennyezetet nézi.)

Immár újra ragyog a Nap... de nem kell hunyorognod, mert erős fényét

eltakarják a hófehér túlre emlékeztető, lehellet könnyű nyári felhők.

A baldahinod.

(Tüsi hirtelen felül, Hangára néz, aki még mindig aléltan nézi a mennyezetet,

felkelne a heverőről, de mellette fekszik Hanga.)

TÜSI

Hahó! Jó reggelt!

(Hanga, mint aki valóban most ébred, zavartan ugrik fel, a ruháját rendezgeti, majd az asztalhoz siet, hogy hozzáfogjon a rendrakáshoz. Tüsi az ajtónyílás felé. Hanga rémulten utána fordul.)

HANGA

Hová mész?

TÜSI

Az imént a Férfi megmutatta az utat. *(Kimegy a nagy polc baloldalánál.)*

HANGA

Ja, igen. Az utat. Akkor jó.

(Halkan énekelni kezd, a színes vázát az asztal közepére teszi, majd néhány dossziét levesz a felső polcra és az alsó polcra helyez, helyükre teszi a szobrot.)

Oly' rövid az éj,

Nemrég volt alkony,

A Nap már újra kél.

Illatos rét volt az ágyad

Baldahinod bárányfelhő

Lágy fuvallat árad

(Közben jobbról belép a Lány is, csodálkozva báméskodik, tétován mozog, nézi Hangát, a hűtőt, a vázát.)

Oly' rövid az éj,

Nemrég volt alkony,

A Nap már újra kél.

(Megérkezik Figura is. Megtorpan, és óvatosan megszólal.)

FIGURA

Bocsánat, de... rég volt alkony és a Nap még mindig nem kél.

HANGA *(Csak egy pillanatra emeli fel tekintetét, miközben könnyed mozdulatokkal rendezkedik az asztalon, a lány is segíteni kezd.)*

Figura? Szép reggelt neked is!

Nem kél a Nap? Valóban... Tudod, én most a nyárról énekelek.

A nyárról, ami itt lehet bármikor.

FIGURA *(illemtudó modorban)*

Már elnézést, de szerintem még nagyon messze van a nyár.

Hiszen most kezdődött a tél. És... bocsánat, de tényleg nem kél a Nap... Még.

HANGA *(derűs hangon, körbemutatva és Fugurához lépve)*

Drága Figura! Nézd ezt a színes vázát, nézd ezt a rajzot!

(A nagy hűtőre mutat, majd először a saját mellkasára helyezi tenyerét... utána Figuráéra, aki kissé megrémül ettől az érintéstől.)

A nyár eljőhet egy dal által is. Nem számít, mikor kél a Nap, ha itt érzed a szívedben a nyár melegét. Csak rajtad ál, hogy akarod-e.

FIGURA *(derűsen, lelkesen)*

Rajtam áll? Hát hogyan akarnám. Bár nyáron sokkal több a dolgom... de ha most is eljönne, úgy, hogy kevesebb a dolgom... az nagyon jó lenne.

Nincs nyár, mégis nyár van. Ez tetszik... bocsánat.

LÁNY *(kicsit kioktató hangnemben)*

Jaj, Figura. A szívedről beszél Hanga. Abba jöhet el a nyár... ha kinyitod.

(Hangára nézve) Nem?

HANGA

Milyen szépen mondtad te lány: ha kinyitod a szíved... ez egy metafora...

Az épp' olyan, mintha kitárnánk az ablakot és beragyogna a nyári napfény.

LÁNY *(lelkesen)*

És ha nemcsak a szívünket nyitnánk ki, hanem a hűtőt is... gyakrabban?

Akkor lenne igazán nyár.

HANGA *(ironikus hangon)*

Na jól van. Készítsük elő szerény reggelinket!

(Gyorsan eligazítják a dolgokat: székeket, az asztalon a terítéket.)

HANGA

Menjünk, szóljunk a többieknek. Remélem, Tüsi is elkészül hamarosan.

FIGURA *(csodálkozva)*

Elnézést, az a zenész ezek szerint még itt van?

HANGA *(Széttárva karját, mosolyogva, kérdően emeli fejét.)*

Hát nem látod?

(Figura bamba értetlenséggel néz szét, majd mindannyian távoznak jobbra: először a lányok, majd Figura, aki még egyszer szétnéz, mielőtt kilépne.)

Második jelenet

Jobbról, dudorászva érkezik Mama. Megáll, alaposan szemügyre veszi a teret. Kezében egy szárított virágcsokor. Nyugodtan sétálgat, megáll a nagy hűtőn lévő színes rajz előtt, nézegeti, majd észreveszi a szemmagasságban lévő szobrot is. Ekkor balról, szintén dudorászva, a mosdóból érkező, belép Tüsi, aki megpillantva Mamát, megtorpan.

TÜSI *(fejét tiszteletteljesen biccentve, kissé modorosán meghajolva)*

Szép reggelt kívánok!

MAMA *(még mindig a polcrendszer előtt állva)*

Magának is! Jól aludt?

Korán kelt.

TÜSI

De még milyen korán.

MAMA

Őszintén szólva, azt gondoltam, hogy már nem találom itt...

TÜSI

Nem sokon múltott.

MAMA

Na! Miket beszél?

Hallom, hogy volt egy tartalmas beszélgetésük.

TÜSI

Tartalmas? Jah, igen.

MAMA

Lehet, hogy szerződtetjük.

TÜSI (*csodálkozva*)

Ez nekem újdonság... Vajon mire?

Netán nyugodt életük megzavarására?...

MAMA

Az már megtörtént. Úgy látom... De nem bánom...

Zenélne nekünk. Visszahozná a nyár örömét ebben a télben.

Miről beszélgettek?

TÜSI

Munkadalról... És persze jó dolgokról is.

Látja azt a rajzot?... Arról. Meg a fiúról. Tudja, hogy tehetséges?

MAMA (*derűsen*)

Tehetséges?... Azt láttam, hogy más, mint mi voltunk ilyen korunkban.

Régóta figyelem csendesem, hogy rajzol.

Egy kicsit féltem is őt. A Férfi nem szereti az ilyesmit...,

és lehet, hogy mások különcnek fogják tartani... vagy irigykedni fognak rá...

Féltem attól, hogy olyan kiszolgáltatottá váljon, mint...

mint a magafajták. Mert azt hiszem, ő is ilyen érzékeny lélek.

TÜSI

Mi az a kezében?

MAMA (*kezében a csokorral nem tud mit kezdeni*)

Ó, ez egy régi virágcsokor. Egyszer... már nem is tudom mikor kaptam...

és annyira meghatott akkor, hogy nem akartam kidobni. Megszárítottam.

S most a haszontalan dolgok, lim-lomok közt a kezembe akadt.

És képzelje, még mindig van illata. (*Megszagolja.*) A nyár illata.

TÜSI

Tehát maga is azt szeretné, hogy a a fiú beálljon a sorba?

Hogy olyan dolgokkal foglalkozzon egész életében, amit nem szeret csinálni?

Iratokat rendezzen, kereskedjen, számoljon...

MAMA

Biztosabb jövő. A kedvteléseire is maradhatna idő.

TÜSI

Művésszé nem kedvtelésből válunk.

MAMA (*közbevágvva*)

Hjaj... Művész. Művészet... Mi az? Mit jelent?

Nekem valami megfoghatatlan... valami bizonytalan dolog...

TÜSI

Az hivatás. Érti? Elhívás.

Tiltakozhatunk ellene, de nem járunk jobban.

Csak elfojtunk bizonyos dolgokat... megpróbáljuk megúszni,
azt, ami a dolgunk a világban. A ránk szabott feladatok elvégzését.

MAMA

Éppen ez ijeszt a legjobban.

TÜSI (*határozottan*)

Mitől fél?

MAMA

Hogy művész lesz. Van onnan visszaút?

És ha abból nem él meg, máshoz meg majd nem ért?

TÜSI

A zsákutcából viszont csak visszaút van!

Szóval fél bátorítani... Félti, hiszen szereti.

A féltés önmagában nem segítség.

Inkább teher, ha nem társul lelki támazzsal...

És persze ha lehet, anyagival is. De nem az a legfontosabb.

MAMA

Az nem okozna gondot.

Mégis, mire gondoljak a maga helyzetét látván?

TÜSI

Ne a pillanatnyi helyzetem befolyásolja.

Egyébként is éppen az imént mondta, hogy alkalmaznának.

(kissé irónikusan) Látja? Már kezd is rendeződni a sorom.

Na jó! Csak tréfának szántam.

Egyébként nem tudok maradni...

MAMA *(Kissé megdöbben.)*

Nocsak!? Azt hittem, örülne, mint bárki akinek nincs fedél a feje fölött. Nem?

TÜSI

Vannak akik alkalmasak arra, hogy egy helyre lekössék magukat...

Képtelen lennék egyféle igényt tartósan kielégíteni.

Mégha kényelmes is lenne.

Az alkotó szellemet elpuhítja a túlzott kényelem.

MAMA

Hiszen eléggé kilátástalannak tűnik a helyzete.

TÜSI

Talán igen. De bármikor érkezhethet egy üzenet, egy új felkérés.

TÜSI *(Váratlanul az asztalon lévő vázára mutat.)*

Nézze csak! Megvan az új helye.

MAMA *(meglepetten)*

Minek az új helye?... Ááá!...

TÜSI

Hanga szerzeménye.

MAMA *(A vázába helyezi a szárított virágot, majd nézegeti.)*

Nahát?! Ez a lány...

TÜSI

Értékes teremtés. Izgalmas, kíváncsi...

MAMA *(közbevágva)*

És csinos?!... *(komoly hangon)* Ne is gondoljon arra!...

TÜSI

A magamfajta érzékeny lelkek... ahogy az imént mondta...

nem mehetnek el szó nélkül a szép mellett.

Bármilyen is legyen.

Számomra a szépségnek már a szemlélése is táplálék:

mint méheknek a virág.

MAMA

Hát csak szemlélgesse! De nehogy őt is elbolondítsa!

(Jobbról, váratlanul, kissé szertelenül berohan Hanga. A színpad kivilágosodik.)

HANGA *(naív lelkesedéssel)*

Kit bolondítanak itt?

(Odasiet Tüsihez, váratlanul megfogja a két kezét.)

Tüsi! De jó, hogy még itt vagy!

TÜSI *(félíg Mamára nézve és kezeit óvatosan kihúzva Hanga kezei közül)*

Igen. Még... de hamarosan elmegyek.

HANGA *(Ilyedten néz Tüsiére és Mamára.)*

De miért? Mi történt?

MAMA

A művész úr egy üzenetet vár. És alig várja, hogy útra keljen.

HANGA *(Zavarában körbenéz: észreveszi a vázában a szárított csokrot.)*

Óó... de jó!... vagyis... ez a csokor. Szép!

De miféle üzenetet?

TÜSI *(csak úgy maga elé)*

A nagy világhálón biztosan elér az üzenet.

Tudom, hogy szükség van rám és hamarosan hívni fognak.

Az új munkára, napsütötte tájakra. Utánuk megyek.

HANGA *(szomorúan, kedvesen kérlelő hangon)*

És elviszed a nyarat? Oda, ahol nincs is rá szükség?

Kérlek, maradj köztünk! *(Mamára nézve)* Ugye?

TÜSI *(kissé elfordulva mindkettőjüktől)*

Ahhoz, hogy valahol szeressék a művészetet, nem szükséges egy művész állandó jelenléte.

Nem jut belőlünk minden házba. De nem is lenne jó.

Némelyek, ha túl közlről, személyesen ismernek egy alkotót,

már nem is a teljesítményét nézik... nem a lényegét, nem a produkciót...

Ha itt élnék köztetek, lehet, hogy többet foglalkoznátok az esendőséggel,
az ügyetlenséggel, mint a dalaimmal.

Sokan szenvedünk mindenféle gondoktól:

Testi, lelki, anyagi nyavalyáktól...

Talán különösnek gondoljátok, de...

számomra mindez nem annyira számít, ha kíváncsiak a műveimre.

Ha sokakat tudok megérinteni a dalaimmal.

HANGA *(szemérmesen mosolyogva)*

Engem sikerült.

TÜSI *(Hangához:)*

Jó esik hallani. De jobb lenne, ha ez a dalaimnak szólna és nem nekem.

(körülnézve, mindkettőjükhöz:)

Nem kell, hogy engem szeressetek, de még az sem, hogy ismerjetelek...

Lehet, hogy az lenne a legjobb, ha nem ismernétek egyetlen művészt sem,...
személyesen. Csak a műveiket.

(Hangához:)

A szépség benned van, belül, a lelkedben,...

azért vagy nyitott a külső szépre.

Én csak segítettem, hogy észrevedd, ... hogy kinyisd az ablakodat.

HANGA

Akkor ki fog itt zenélni, énekelni?

TÜSI (*Hangához, határozottan:*)

Majd te!

(Majd Mamára néz, aki szemrehányóan ráncolja homlokát és ingatja fejét Tüsi irányába.)

HANGA (*Ismét megragadja Tüsi kezét.*)

Én nem tudok nélküled... énekelni.

(Ekkor kívülről, jobbról hangok hallatszanak. Betoppan a Férfi, majd megtorpan,

amikor a jelenetet látja, de mielőtt szólna, szinte fellökik a mögötte érkezők: az egész család.

A Fiú felső zsebében színes ceruzák, filctollak, a Lányon égszínkékek fejkendő. Dolga kezében kis festékes dobozok és ecsetek, Bangyi két karja közt szürke irattartó kartondobozokat hoz.

A Férfi közelebb lép Hangéék irányába.)

FÉRFI (*határozottan*)

Mi folyik itt?

MAMA (*higgadtan*)

Készülünk a reggelire...

FÉRFI (*határozottan, körülnézve a többiekre*)

Már azt hittem, jelmezbálra... Akkor tehát lássunk hozzá a reggelihez!

(majdnem énekelve, de inkább csak magának:)

Reggel új munka vár,

Felébredni jól esik,

Tedd a dolgod,

Mert ez a sikk.

(A többiek meglepődne néznek rá.)

...

Na! Ne ácsorogjunk! Ma is sok dolgunk van.

(Bangyi elindul a polcok felé, elhelyezné az irattartókat, de megtorpan, amikor szembesül a változásokkal.)

BANGYI *(értetlenkedve, kérdőn:)*

Mi a fene... történt itt az éjjel?

FÉRFI *(határozottan)*

Mit vacakolsz Bangyi? Leülnél végre?

(Eközben Dolga kihasználja a helyzetet, és leteszi a polcra a kis színes festékes dobozokat, majd leül a helyére.)

BANGYI *(szemrehányóan)*

Én?! De hiszen tenném a dolgom... de itt minden... mi a fene...

FÉRFI

Jól van, jól van. tedd le valahová, majd mindent elrendezünk. Ül le!

(Bangyi leteszi a kezében lévő dolgokat és leül. Amikor már mindenki ül, Figura és néhány segítsége a nagy hűtőből ételeket vesznek elő és az asztalra helyezik. A hűtőn lévő rajtot és a szobrot mindegyikük szemügyre veszi egy pillanatra.)

MAMA *(szeretetteljesen)*

Mindenkinek szép új és derűs napot kívánok. És persze jó étvágyat!

(A Lányra pillant.)

Neked is te színes lány. Együnk hát! *(A lány büszkén mosolyog.)*

(Hozzálatnak a szerény reggelihez.)

FÉRFI *(Éppen csak egy falatot eszik, majd:)*

Akkor tehát beszéljük meg a mai teendőket! Hamar elszalad a nap...

HANGA *(közbevágvá)*

Nem!... Nem szalad el a Nap. Itt tartjuk.

(A Férfi csodálkozó, homlokráncoló szemrehányással néz rá.)

MAMA

Képzeljétek, a művész úr egy üzenetet vár a világhálón.

Nem akar maradni.

FIÚ *(lelkesen:)*

A világhálón? Abban tudok segíteni.

FÉRFI *(Megmerevedik a kimért evés közben, szemrehányóan most a Fiúra néz, majd Tüsihez fordulva:)*

Nocsak. Nem ülhet meg a művészet egyhelyben?

De hiszen ajánlatot is tettem,... a maradásod érdekében.

(bizalmasan Tüsihez) és van még miről beszélgetnünk is...

Nem így gondolod? Félbehagytunk pár dolgot... A munkadal, ...

meg azok a... „várac és tündérpaloták”... Nem járnál jól velünk?

(A többiek eközben eszegetnek, de közben érdeklődve figyelik a párbeszédet.

A Lány kihasználva a helyzetet, kicsit többet csipeget az asztról.)

TÜSI

Talán... De e pillanatban a pályámat kéne félbehagynom, ha maradnék.

És bár egészen kezdem megkedvelni ezt a szép nagy, dolgos családot,

különösen néhány ígéretes fiatal tagját. *(Hangára néz, akinek felderül az arca.)*

Aztán meglepően jó dolgok is a kezembe akadtak hajnalban.

Például...

FÉRFI

Khm!...

TÜSI

Például az a kis plasztikai alkotás. *(A polcon lévő szoborra mutat.)*

(Néhányan forgolódva keresik, hová mutat.)

Na és az a remek rajz, amit itt találtam a monitor előtt...

FIÚ *(lelkesen)*

Az az enyém! *(Majd szégyenkezve lehajtott fejjel tovább eszik.)*

(Mama és a Férfi is szemrehányóan néznek Tüsiire, Mama a szája elé teszi az ujját.)

FÉRFI

Khm, khm. Emlékeztetnék a megállapodásunkra.

TÜSI

A jót nem szabad elfedni. A rosszat sem...

De abból úgy is van bőven a világban, hogy könnyen eltakarja a jót...

Hát mivégre vagyunk itt? Nem azért, hogy észrevegyük a jót? Az értéket?

Hogy arra törekedjünk, hogy abba az irányba mozdítsuk a dolgokat?

FÉRFI

Még szerencse, hogy nem mindenki érti az eszmefuttatásodat.

Néha jól jön, hogy nem tudsz racionálisan beszélni.

FIGURA

Bocsánat. A napfény... meg a nyár jó. Ugye?

(Mindenki döbbenetesen néz Figurára, majd Dolgára.)

DOLGA

Meg a szép ételek, meg a színes dolgok.

(Hanga a narancssárga sálját, a Fiú a színes ceruzáit nézegeti, a Lány megigazítja a fejkendőjét.)

HANGA *(Tüsihez fordulva:)*

És a báránnyelű baldahinom.

FÉRFI *(Karját döbbenetesen széttárva, majd erőteljesen az asztalra ejtve:)*

Végem van.

(Mama a vázához nyúl, nehogy baja essék.)

MAMA

Egy kis nyár a télben.

FÉRFI *(Feláll.)*

Na! Azt hiszem, anélkül is mindenki tudja a dolgát, hogy most megbeszéljék.

Látom, mindenkire jótékony hatással van a képzelni való nyár.

Induljon hát a nap! Vagyis a munka.

TÜSI

Meglehetősen régen elkezdődött a nap.

Kérdezhetek valamit?...

(A Férfi kérdően néz és beletörődően, igenlően int.)

Minden napotok munkával telik? Minden nap csupa fontos dolgotok van?

BANGYI

Természetesen. Csak nem mindenki van ezzel tisztában.

TÜSI

Ilyenkor, télen a régiek is megpihentek egy kicsit.

Jó, jó. Volt dolguk. A ház körül, de inkább bent. Javítottak ezt-azt.

Fontak, szőttek. Terveket is... a jövőre...

De ha telve voltak a kamrák, akkor ünnepeket is tartottak,...

énekeltek, táncoltak. Örültek az együttlétnek.

Ti sohasem tartotok szünetet? Nincs nálatok ünnepnap?

HANGA *(lelkesen)*

Hát éppen erről beszéltünk nemrég! Igaz? *(Dolgára néz.)*

FÉRFI

Ne kezdjük előlről! Mindenki tudja, hogy ilyenkor

sokkal kevesebb a dolog, mint nyáron. Ez már maga a pihenés.

De ki kell töltenünk az időt. Hasznosan. Különben eltunyulnánk.

TÜSI *(Feláll és heves gesztusokkal kezd beszélni.)*

A feltöltődésre is szükség van. Nektek is.

Hogy lássátok, miért dolgoztok. Gyarapodni a léleknek is kell, nemcsak a kamrának.

Meg kell olykor pihenni, csendesen szemlélni a világot, a lobogó tüzet.

Csak úgy csendben lenni. Vagy beszélgetni. Jó dolgokról. Akár a nyárról.

Vagy éppen énekelni, rajzolni, játszani... Hát nem ez az értelme a munkának?

FÉRFI *(Izgatottan Tüsi felé indul.)*

Hogy mersz beleszólni a dolgainkba?!

(Hanga felpattan a helyéről, mintha Tüsi védelmére sietne.)

Nagyon kérlek, ne lázíts itt nekem!

TÜSI

Neked?... Tehát rólad van szó.

Szeretném, hogy mindenki beleszürküljön ebbe a hajlékba?

Tudom, hogy szíved mélyén te is vágysz egy kis... izgalomra.

FÉRFI (*idegesen, kissé elfordulva:*)

Miről beszélsz?!

TÜSI

A te szívedben túl sok a szabad hely...

A szép, a jó, az öröm számára tartogatod. De nem mered bevallani.

FÉRFI (*visszafordulva:*)

Így beszélsz az egész családom előtt?!

TÜSI

Ők is tudják. Tudják, ... vagy inkább érzik, hogy valójában...

nem olyan vagy, mint amilyenek mutatod magad.

De ők sem merik kimondani.

FÉRFI (*Kérdőn néz körbe.*)

Ilyen félelmetes lennék? Hah?...

HANGA (*kedvesen*)

Nem vagy az. (*Kérdőn néz Mamára.*)

Ugye nem az?

MAMA (*derűsen*)

Nem. Egyáltalán nem. Sőt nagyon is jó.

BANGYI (*Fejét csóválja.*)

Én már semmit sem értek...

*(A Fiú odaül a monitor elé, azt egy kissé odébtolja,
előveszi a színes ceruzákat és rajzolni kezd.*

(A háttérben lévő figurák a polc rendezgetését mímelik, de közben erősen figyelnek.)

MAMA (*derűsen*)

Csupán fél, nehogy gyengének lássák. Pedig vannak érzelmei...

És tele van szeretettel... Csak magát nem szereti eléggé.

TÜSI

Engem? Azon nem lepődöm meg...

MAMA *(derűsen)*

Áá... a csudát. Nem magát. Saját magát.

(A Férfi a polchoz lép, a többieknek kissé háttal, rátámaszkodik.)

Fél, hogy elveszti példakép szerepét... Pedig nincs rá oka.

Mindenki tudja, hogy ő itt a dolgok lelke...

FÉRFI *(válla fölött hátraszólva:)*

Lelke? Inkább a teste.

Csak a teste. Az erős, dolgos, szorgos teste.

(Mama felé fordulva)

Te vagy a dolgok lelke. Itt nálunk.

(ironikus hangnemben)

A kedvesség, a bölcsesség, a szeretet anyja. Neked elég mosolyognod, és...

és minden jóra fordul. Néhány jó szó és...

MAMA *(közbevágvva, emelt hangon, de derűsen)*

Néhány jó szó! Ez az, amitől a legjobban félsz.

FÉRFI *(válla fölött hátraszólva:)*

Félek?! Sohasem félttem. Semmitől.

MAMA

Nem, nem. Valóban. Sohasem féltél semmitől. Semmi fizikai dologtól.

Ezt mindenki tudja...

De a jó szó. Attól félsz. Az bizony nehezedre esik.

Pedig vágynak rá körülötted... És én is...

(csend)

TÜSI

A jó szó az első lépés... Nehéz, kicsi lépés, de utána könnyebb.

Mindenkinek. Az első mozzanat, amely a benned lévő eredendő jót kimozdítja a szíved mélyéről. Azután azok, akik felé jó szóval fordulsz, azok segítenek, hogy észrevedd a többi jó dolgot...

Amiért, meg akikért érdemes dolgoznod.

HANGA *(csendes áhítattal)*

Milyen szépen beszél...

(csend)

FIGURA *(megtörve a csendet)*

Bocsánat... *(Mindenki odakapja tekintetét.)*

A jó szót én is szeretem. Amikor azt hallom: jól csináltad, Figura...

Meg a napfényt.

Igaz, akkor, nyáridőben még több a dolgom...

Meg tetszik Hanga sála is... Bocsánat... és az a rajz is. A Fiúé. *(A nagy hűtőre mutat.)*

Meg... nem tudom, miért, de az a szobor is. És örülök, hogy most jobb helyre került.

Mert... Bocsánat, de... hasonlít magára... *(A Férfira mutat.)*

(A Férfi és néhányan álmélgodva néznek Figurára.)

Hanga azt mondja, hogy a nyár bármikor eljöhét, ha akarjuk...

Ez is jó szó... bocsánat... de nem egészen értem, hogy... hogy hogyan...

MAMA *(közbevágva)*

Óh, Figura! Nem is kell értened. De... csupa jó dologról beszélsz.

(Figura kihúzza magát.)

És mennyit?! Ennyit még soha nem beszéltél. De így jó.

FÉRFI *(kissé zaklatottan, mindenkire:)*

Mit vártok tőlem? Hogy tagadjam meg önmagam?

Hogy tagadjam meg őseim hagyományait? A szorgalmat, a munka szeretetét?

Az alaposágot? Mindennel hagyjak fel, amit értetek tesztek?

(Tüsihez fordulva, indulatosan:)

A te műved ez az egész felfordulás!

*(A Mama odalép a vázához, megszagolgatja, majd kissé közelebb lép Tüsihez,
Hanga mellé, mintha a két férfi közé szeretne állni.)*

MAMA *(nyugodt hangon)*

Csak nyugodtan kedveseim. Nincs itt semmiféle ferfordulás.

Csak beszélgetünk. Végre beszélgetünk is...

TÜSI

Miért kéne megtagadnod bármit is?

Hiszen nagyszerű erények birtokosa vagy.

Csak éppen az a kevés hiányzik belőled, amellyel nemcsak te,
de mindenki jól járna.

Hiszen olyan szoros kapcsolatban áll a munkátok a természettel...

Hogy lehet, hogy téged nem érint meg az a sok szépség,
a sokszínűség, a madarak dala, a patak dúdolása?

FÉRFI *(karjait széttárva, kissé gúnyosan Tüsihez:)*

Akkor hát mondjad az okosságodat... te nagy bölcs...

TÜSI

Nem vagyok okos, hiszen akkor nem lennék itt...

Te sokkal okosabb vagy. Én csak zenélni tudok... s az sokaknak elég.

Olykor még az okosoknak is.

Elég, hogy ellazuljanak, hogy egy kicsit másképp lássák a dolgokat...

A dolgukat a világban...

FÉRFI

Akkor zenélj! ... Ha még itt vagy...

(Tüsi a hangszeréért nyúl, a család lassan köré húzódik, majd zenélni és énekelni kezd.)

(„Ne felejts el élni!”)

Munkád mellett

Ne felejts el élni,

Napfénynek, dalnak szívből örülni.

Hogy legyen télen is,

Dolgozol a nyárban,

De nem hiszel a rét illatában.

Öreg téli estén

Mikor számolod vagyonod,

Mondd, a szíved miért dohog?

Munkád mellett

Ne felejts el élni,

Napfénynek, dalnak szívből örülni.

Mindened megvan,

Írigyeid egyre többen,

Házadban van hely bőven.

Kamrád tele, de

lelkedben nem szól dal,

Ki így él, csak úgy hal.

Tudod, a világ tele

Dallal, rajzzal, széppel,

Engedd magadhoz egy lépéssel!

(Hanga, a Lány és a Fiú is elkezdenek dúdolni, énekelni és az asztalon ritmust dobolni.)

Munkád mellett

Ne felejts el élni,

Napfénynek, dalnak szívből örülni.

Tudod, a világ tele

Dallal, rajzzal, széppel,

Engedd magadhoz egy lépéssel!

(Az utolsó két strófát többen együtt éneklük, Mama feláll, mosolyog:)

Munkád mellett

Ne felejts el élni,

Napfénynek, dalnak szívből örülni.

Tudod, a világ tele

Dallal, rajzzal, széppel,

Engedd magadhoz egy lépéssel!

MAMA *(derűsen:)*

Régen indult a napunk ilyen tartalmasan...

(rövid csend)

FÉRFI *(váratlanul)*

Javaslom, folytassuk ilyen formán!

(Tüsihez:)

Ha érdekel, szívesen megmutatjuk hajlékunk egyéb részeit is...

Mielőtt munkához látnánk a raktárainkban.

(Mindenki lelkesen fogadja a felvetést.)

MAMA

De nem csak a raktárainkat, hanem a csodás kisdedeket is...

TÜSI

Megtisztelő. Készen állok. *(Indulás előtt, észrevétlenül súg valamit a Fiúnak.)*

FÉRFI

Induljunk hát!

(Mindenki elindul a jobboldali kijáraton. Hanga igyekszik Tüsi közelében maradni.

A Fiú még visszalép a monitorhoz, nyomkod valamit, majd egy pár vonalat rajzol a papírra.

Dolga is lemarad, kezébe veszi az egyik festékes dobozt és ecsetet,

a polcot nézegeti, majd mindent visszatesz, s elindulnak a többiek után.

Függöny le.)

HARMADIK FELVONÁS

(A hatalmas polcrendszeren változásokat látunk: az egyébként szürke polcok éleit időközben Dolga a legkülönbözőbb színűre: kékre, zöldre, sárgára, pirosra, narancsra festette. Éppen a munka vége felé közeledik. A Fiú néhány vonást tesz még egy nagy papírlapon, majd nézegeti, végül felteszi a másik mellé a nagy hűtőre: észrevehetően a Férfit ábrázolja. Visszaül a monitorhoz, amikor belép Tüsi.)

TÜSI *(először álmélgodva, majd újjongva)*

Nem hiszek a szememnek! Eltévedtem?

Mit műveltetek fiúk? Hát ez... ezt csak úgy... magatoktól?

FIÚ *(kissé féltéken)*

Én csak ötleteket adtam a színekhez, de Dolga műve.

(Dolga kissé megszeppenve áll festékes dobozzal és ecsettel a kezében.)

Gratulálok, Dolga. Igazán remek.

(A hűtőre néz.)

Erről nem is beszélve.

FIÚ *(továbbra is kissé féltéken)*

Félek, baj lesz mindebből.

TÜSI *(nevetve)*

Baj? Hát az bizony... nagy baj lenne.

Akkor hiába voltam itt.

FIÚ *(kissé szomorúan)*

Igen. Voltál itt... attól tartok... mert... gyere légyszíves ide. *(A monitorra mutat.)*

Van számodra valami.

TÜSI *(Lelkesen siet oda.)*

Ne mondd! Máris? Had lássam. *(Nézi a monitort, felderül, majd felegyenesedve csettint egyet.)*

Tudtam, ... hogy nem megy nélkülem. *(A fejét vakarja.)*

Nincs mese. Nincs választásom.

(A Fiúhoz:) Megengeded? (Leül a monitorhoz, hátradől, majd odahajol és írni kezd.)

...

Hát ezzel megvolnánk. *(Feáll a monitortól.)*

(Dúdolás hallatszik, majd belép Hanga.)

TÜSI *(Hangához)*

Kedves Hanga! Nézd! *(Körbe mutat, egyik kezével megfogja Hanga kezét, majd egy kissé félrevonja.)*

A többiek?

HANGA

Hamarosan jönnek. Befejezik a dolgaikat és jönnek.

TÜSI

Láttam a kicsiket. Mondd, a Mama szokott nekik esténként mesélni, énekelni?

HANGA

Nem. Azt hiszem nem.

TÜSI *(Még mindig fogja Hanga kezét és a heverőhöz vezeti, leülteti. Dolga még egy kicsit úgy tesz, mintha pingálná a polcot, a Fiú rajzol. Tüsi a hangszeréért nyúl, leül a heverő mellé, játszani kezd, majd dúdolni és énekelni, Hanga szemérmesen, de odadóan bámulja.)*

(Kiscsillag)

Kiscsillag vagy,

Legszebb a világon,

Harmat lelked

Gyönyörű virágom.

Álmod legyen édes,

Szivárványra ébredj,

élted legyen szép és jó,

Baj sohase érjen!

Jelölt utad megtaláld

Földön és az égen,

Daloddal a jót szolgálj,

A szívedben szeretet égjen!

Kék eget takarhat

Néha sötét felhő,

Benned ott a vigasz,

Hogy a derű eljő

Kiscsillag vagy,

Legszebb a világon,

Harmat lelked

Gyönyörű virágom.

HANGA *(meghatódottan)*

Óóó... Tüsi. Zavarba hozol.

TÜSI *(csodálkozva)*

Zavarba? Miért? Ezt te is el tudnád énekelni.

Estéknként... a kicsiknek.

Mama is biztosan örülne neki.

HANGA *(kissé csalódottan:)*

Drága Tüsi! De hiszen én azt hittem, hogy... hogy ez nekem szólt.

TÜSI *(lelkesen)*

Hát persze, hogy neked... Neked akarom megtanítani, hogy énekelhesd.

Megtanítani, mielőtt elmegyek.

HANGA *(rémülten:)*

Mit beszélsz? El?... Kérlek, ne...

TÜSI *(higgadtan)*

De igen. Hiszen tudtad. És immár biztossá vált.

HANGA

Vigyél magaddal! *(A Fiú és Dolga egy pillanatra felkapják a fejüket.)*

TÜSI *(tágra nyílt szemmel:)*

Hogy?! Magammal?

HANGA

Igen. Megtanítasz énekelni és... és együtt turnézunk...

és együtt élünk.

TÜSI *(Leteszi a hangszert és feláll, majd előrehajolva megfogja Hanga mindkét kezét, hosszan nézi. Hanga áhítattal néz rá.)*

Nézd, kiscsillag! Valamit te félreértesz. Nem akarlak elszomorítani.

De... tartok tőle, hogy valamit te nem tudsz.

Mi annyira mások vagyunk,... különbözőek.

HANGA *(lelkesen közbevágva:)*

Igen. Mások vagyunk, mint a többiek. Hiszen tudom.

TÜSI *(Lassan elengedi Hanga kezét.)*

Igen. Mint a többiek. De a lényeg az, hogy mi ketten,... mi vagyunk teljesen mások.

Érted? Köztünk nem lehet semmi.

(Jobbról váratlanul betoppan Figura, aki meglepődve néz körbe.)

FIGURA

Ö..ö... Bocsánat. Mama szerint készülődhetünk a vacsorához.

FIÚ

Az utolsó vacsorához, ahogy hallom.

FIGURA

Akkor tehát megmondom, hogy öö... az utolsó vacsorához...

HANGA *(idegesen, még mindig a heverőn ülve)*

Ne mondj semmit! Csak menj... menj és mondd, hogy készülődünk.

Na, menj már!

(Figura kihátrálna, de kis híján fellöki a Lány, aki hirtelen betoppan. Figura el.)

LÁNY *(vidáman)*

Na, teríthetünk?

(Hanga feáll a heverőről, elindul az asztal felé.)

TÜSI *(kedvesen)*

Segíthetek valamit?

HANGA

Nem tudsz. Ebben nem.

(durcásan:) Te csak foglalkozz az imádott hangszereddel!

(Hanga teszi a dolgát: a vacsora előkészületeit, terít, a nagy hűtőből és a polcokról is elővesz dolgokat, rendezgeti az asztalt.)

LÁNY *(vidáman érdeklődve)*

Hanga, valami bajod van? De hát mindjárt vacsorázunk. Nem is örülsz?

Ez a legjobb az egész napban.

(Szétnéz és ekkor méri fel a változásokat.)

Aztaa... ez is jó! *(Bekapcsolódik a munkába, segít Hangának.)*

FIÚ *(Tüsihez:)*

Tüsi, mit szólnál, ha... ha megpróbálnálak lerajzolni?

TÜSI *(meglepődve)*

Hát ez igazán nagyszerű ötlet. De csak a hangszeremmel együtt! *(Fogja a hangszerét.)*

FIÚ *(Lelkesen felugrik a monitor elől, fogja a papírt, táblát, rajzeszközt és elindul Tüsi felé.)*

Akkor ülj oda! *(A heverőre mutat.)*

TÜSI *(Leül a heverőre.)*

Jó lesz így? *(Pózol.)* Na nem! Csak vicceltem. *(Felvesz egy normális beállítást, a Fiú leül elé egy székre, egy másikat odahúz, arra támasztja a táblát és rajzolni kezd. Úgy helyezkedik el, hogy nem látjuk a rajzot.)*

LÁNY *(Miközben az asztalt rendezgetik, váratlanul megszólal:)*

Tüsi! Kérdezhetek valamit?

TÜSI *(Meglepődve odakapja tekintetét, majd illendően visszafordítja a rajzoláshoz felvett pózba. Hanga is csodálkozva néz a Lányra, aztán Tüsiire, de úgy csinál, mint akit nem is érdekel a válasz.)*

Hát hogyne! Csak bátran!

LÁNY

Szeretsz fára mászni?

(Mindenkinek meglepődik a váratlan kérdéssel.)

TÜSI

Hogy szeretek-e fára mászni? Tudok. De nem rajongok érte.

Engem kissé szédít a magasság. Érted, a valódi magasság, a fának a magassága.

Igaz, hogy messzebbre lehet onnan föntről látni...

LÁNY

Én ezért szeretem. Olyan messzire látok, ahová... el sem engednének...

TÜSI

Én úgy vagyok, hogy elég, ha a dalom messzire száll.

Ha lélekből születik..., akkor messzebbre, mint ameddig a szem ellát.

Akár az égig.

LÁNY *(kissé álmétkodva)*

Az égig?... Vagy akár a tengerig?...

TÜSI

Akár. Ahogy hamarosan én is a tengerig szálllok.

HANGA *(Hanga felkapja fejét, leejt egy kis tányért és kissé rémulten kérdezi:)*

A tengerig?!

(Majd zavartan elkezd összeszedni a törmeléket, miközben kissé megvágja a kezét. Felszisszen. Tüsi felugrik a helyéről, odaszalad Hangához, hogy megnézzék. Hanga, miközben egy szalvétával lefogja a sérült ujját, hosszan néz Tüsi szemébe. Majd elfordulva:)

Mikor indulsz?

TÜSI *(Hanga kezéhez nyúlna, aki elhúzza.)*

Had nézzem!

HANGA

Mikor?

TÜSI

Még ma este.

(Hanga jobbra kirohan. Tüsi és a többiek értetlenül néznek utána. A Lány megrántja vállát, majd jókedvűen folytatja az asztal díszítését. Dolga is bekapcsolódik, segít neki.)

FIÚ

Tüsi?! Kérlek!

(Tüsi némán visszaül az iménti pózba.)

(Jobbról megjelenik Mama. Mindenki egymás után odakapja a fejét.)

MAMA *(Körülvezeti tekintetét.)*

Drágáim. Hol vagyok?

Valami műteremben?... Vagy hogy hívják?... a nappalinkat...

(Elsétál a nagy polc mellett, megáll a nagy hűtő előtt. Nézi a Férfiről készült rajzot.

Megérinti Dolga és a Lány vállát.)

Nocsak. Csak nem te? ... A te műved? *(A Fiúra néz.)*

(Jobbról belép a Férfi, mögötte Bangyi és Figura.)

MAMA *(megelőzve mindenkit, kissé ünnepélyes hangnemben:)*

Üdvözlöm a társaságot a műtermi vacsorán.

FÉRFI *(meghökkenve, kissé emelkedett hangon)*

Társaságot?! Eddig család voltunk.

MAMA *(higgadtan)*

Társak is vagyunk, nemde? Nem kell félni az új szavaktól...

Meg egymástól... Meg mástól.

(Bangyi megrökönyödve lépeget a polcrendszer előtt.)

BANGYI

Mi történt itt?! Hogy lehet itt eligazodni?!

Hogy fogok itt dolgozni?

MAMA

A színek talán nem akadályoznak ezentúl sem a munkádban.

(Bangyi kérdően néz a Férfira.)

FÉRFI *(Miközben a róla készült portrét nézegeti, egykedvűen:)*

Képes vagy rá Bangyi. Ügyes, tehetséges fiatal vagy. Eligazodsz a világban...

Ezután is. Még akkor is ha változik. Majd segíték neked... Segítünk egymásnak.

(Bangyira nézve, megfogva vállát:)

Hiszen te viszed tovább a dolgainkat. Mert képes vagy rá.

Jó szervező leszel. Ez a te tehetséged.

(A Fiúra néz, majd Tüsire.)

Az övék is más... Bár nem írigylem őket.

FIÚ *(kicsit szemtelenül)*

Engem nincs is miért...

De ő ... *(Tüsire mutat.)* Ő elmegy.... S nem is akárhová.

MAMA *(meglepődve)*

Hallottam valamit, de mindez igaz lenne?

FÉRFI

Valami gondod van velünk? Azt hittem közelebb kerültél hozzánk...

Ma, amikor mindent megmutattunk... amikor kinyíltunk neked... és...

TÜSI *(közbevágvva:)*

Nagyon hálás vagyok nektek, és köszönöm a bizalmat,

lenyűgöző volt mindaz amit ma láttam, de...

de meg kell értenetek engem is. Megjött a hívás. Az üzenet.

Amire vártam. Igaz, magam sem gondoltam, hogy ily' hirtelen...

FÉRFI

És?! Mikor szándékozol itthagyni hajlékunkat?

TÜSI

Még ma este.

(Mama és a Férfi is meglepődnek, egymásra néznek, majd Tüsire.)

LÁNY

Akkor hiába ez a szép asztal?!

MAMA

Nem, nem. Kezdjünk el hát mielőbb vacsorázni.

(Tüsihez, kérdőn:)

Remélem, még együtt marad velünk legalább vacsorára.

TÜSI

Sajnos, legfeljebb az elején. Mennem kell. Találkozóm van. Jönnek értem.

MAMA *(Körbenéz, int a kezével.)*

Akkor drágáim, gyorsan, gyorsan fejezzük be a készülődést!

Magam is segítek. *(A Lányhoz:)*

Azokat a finomságokat is előveheted, tudod... *(A Lány felderül.)*

LÁNY

Jó a zenész a háznál!

(Mindenki döbbenetesen néz a Lányra, Tüsi derül. A Fiú leveszi a tábláról a rajzot, megmutatja Tüsiinek. Tüsi feláll, és nézegeti, egy rövid időre a többiek felé fordítja a rajzot.)

(Közben a nagy polcrendszer baloldalán feltűnik Hanga: rajta kabát, sapka, sál, és egy kis hátizsák az egyik vállán. Egy darabig nézi a társaságot, őt senki sem veszi észre, majd lassan a baloldali kijáráthoz somfordál, még egy pillanatra visszanéz, majd halkán kilép a nyíláson.)

TÜSI *(A Fiúhoz:)*

Egyre ügyesebb vagy. *(Mama és a Férfi is odatekint a rajzra.)*

FIÚ

Elfogadnád tőlem?

TÜSI *(kicsit elgondolkodva)*

Nagy örömmel... de... félek, hogy baja esne az úton.

Arra gondoltam, hogy... hogy ha nem bánjátok, itt maradhatna,
s talán néha eszetekbe jutok majd.

FÉRFI *(kissé ironizálva)*

Csak nem gondolod, hogy nem fogsz az eszünkbe jutni?

MAMA

Üljünk hát asztalhoz!

(Mindenki elfoglalja helyét. Egy szék üres.)

Hol van Hanga?

LÁNY *(egykedvűen:)*

Elvágta a kezét.

(Mama és a Férfi ilyedten, szinte egyszerre:)

Mit beszélsz?!

FIÚ *(nyugodt hangon)*

Ugyan... Nagyobb volt az ilyedtség. Csak egy picikét az ujjacskáját.

Nagyobb az ő baja... az ujjánál...

(zavartan:) az a bánata, hogy összetörték a ... *(hirtelen:)* hogy eltört valamit...

egy tányérkát.

FÉRFI *(megkönnyebbülten)*

Óó. Ez legyen a legnagyobb baj! Több is vészett Mohácsnál... khm...

De azért vigyázhatna az értékekre...

MAMA *(higgadtan a Férfihez)*

Hanga nagyobb érték, mint bármilyen tárgy, mint bármi itt a hajlékunkban.

Na, akkor nincs nagy baj, hamarosan úgyis bejön, hiszen ritka ez az alkalom.

Szép estét és jó étvágyat mindenkinek!

(Hozzálatnak a vacsorához...)

FÉRFI *(eszegetés közben:)*

Láttam ám a rajzot, Fiú. Egész jó.

De nem maradhat... ott... a hűtőn. Találjatok neki valami szerényebb helyet!

Egyébként jobb, ha te is megtalárod a helyed.

MAMA *(kedvesen, kérdően Tüsihez)*

És?... Ezután ki fog nekünk muzsikálni, dalolni?

FIÚ

Majd Hanga. Meg akinek kedve van.

FIGURA

Hanga ügyes. Nem mindenki ügyes, de nem baj...

Attól még dalolhatunk, bocsánat... nem?

TÜSI

Jól beszélsz Figura. Rajtatok múlik, hogy derű lesz-e a szívetekben...

vagy ború... Ehhez én nem kellek... már... De dalok igen.

Jó, ha van mit énekelni. És vannak ám rajtam kívül mások is.

Fogadjátok őket is ilyen jó szívvel, mint engem!

Most ... ha megengeditek,... még énekelnék egyet... mielőtt indulok.

(Mama és a Férfi is helyeslően széttárja karját, a többiek még eszegetnek, iszogatnak, a Lány étvágya nem lankad továbbra sem.)

LÁNY *(Teli szájjal helyesel:)*

Az jó lesz... *(az ételre nézve:)* Ez is nagyon jó...

(Tüsi feláll az asztaltól, a hangszeréért megy, majd leül arra a székre, amin az imént még a Fiú rajzolt. Játsszani, dúdolni, majd énekelni kezd:)

TÜSI *(Tüsi utolsó dala ...)*

Az utolsó dalban

Mielőtt elmegyek

Azt kérem tőletek,

Boldogok legyetek!

Tudom, nem könnyű,

Nem adják ingyen,

Mert ebben mindenki

Kell, hogy higgyen

Örülj a mának,
De ne csak azért élj,
Holnap is nap lesz,
Újabb igaz cél

Aprócska csodák
Út mentén hevernek
Ha lehajolsz értük,
Utadon vezetnek

Teszed a dolgod,
Nem vagy egyedül,
Közben botolhatsz,
Ott van legbelül

A boldogság, miről
Dalolni könnyebb,
Megtalálni azt csak
Együtt sikerülhet!

R://

Az utolsó dalban
Mielőtt elmegyek
Azt kérem tőletek,
Boldogok legyetek!

(Többen már közben is dúdolják Tüsisvel együtt, majd a refrént mindenki énekli.)

(rövid csend)

FÉRFI *(megtörve a csendet:)*

Akkor hát...

TÜSI

Akkor hát indulnom kell.

(Elindul a hangszertokjához, beleteszi a hangszert. Leteszi a heverőre. Körülnéz, mintha hiányozna valami. Dolga észbekap, és a polc mögül előhossa a kabátját és a nagy színes sálját, segít feladni. Tüsi a sálat egyelőre csak a kezében fogja, kissé zavartan.)

MAMA

Biztos, hogy ilyen hirtelen el kell indulnia?

TÜSI

Igen. Megígértem, s nálam ez szent.

FÉRFI

Nem érzed jól magad nálunk. Valld be! Ez az igazság.

MAMA

Nekem nem úgy tűnt. De tartsuk tiszteletben a döntését.

TÜSI

Köszönöm... és valóban jól érzetem magam, de...

azt hiszem, túl sokszor nem halogathatunk fontos dolgokat, mert veszélyes.

Amit ma megtehetsz, ne halaszd holnapra!... Khm.

(Mama mosolyogva tekint a Férfira.)

MAMA

Lám, lám! Csak nem tőled tanult ilyen bölcsességeket?

TÜSI

Talán el sem hiszi, de azt hiszem, tényleg sokat tanultam tőle...

FÉRFI

Szóval, miért veszélyes a halogatás?

TÜSI

Igaz, hogy pont én vontalak kérdőre, miért nem tudsz néha ellazulni,
pihenni, ünnepelni, meg ilyesmi.

De azt is én mondtam, ... azt hiszem a Mamának, hogy... a művészet hivatás, elhívás...

Ha a kényelmes élet biztonsága, a heverészés, a könnyű örömök
elnyomják a hívás hangját,... az baj. Nem is baj, egyenesen vétek!

...

LÁNY *(Leteszi a kezében lévő falatot és naív csodálkozással kérdezi:)*

Vétek?

FÉRFI

Férfibeszed. Már magam is kezdem sajnálni, hogy távozol.

De miért vétek? Mindenkit kíváncsivá tettél.

TÜSI

Mert visszaélünk a tehetségünkkel. Olyan, mintha nem becsülnénk meg,
mintha félredobnánk egy ajándékot, amit kaptunk.

FÉRFI *(jelentőségteljesen körülnézve)*

Halljátok?!

TÜSI

De most már igazán indulnom kell. Nem szeretem a hosszú búcsúzkodást.

*(Odalép a Mamához, aki kezet nyújt neki, Tüsi kissé meghajol. Megveregeti a Fiú vállát,
hüvelykujját fölfelé tartva biztatja, miközben a nagy hűtőn lévő rajzokra mutat,
majd Dolgához lép, az ő vállát is megpaskolja. Majd körülnéz.)*

És hol van még mindig Hanga?

FIGURA

Szomorú, mert összetörted, öö... bocsánat... összetörte azt a kis ...

FIÚ *(közbevágva)*

a szívé... a szívére vette

TÜSI

Nagyon sajnálom. Adjátok át jókívánságaimat. Énekeljen sokat!

(Odalép a Férfihoz.)

Engedd meg! *(Megöleli.)*

MAMA

Látjuk még?

TÜSI *(derűsen, miközben a hangszerét is a hóna alá fogja)*

Legkésőbb jövő ilyenkor... Nézzenek ki! Hátha megint itt leszek összefagyva...

(Figurához:) Számítok rád, hogy megtalálsz.

MAMA

Na! Ne beszéljen számárságokat! Hiszen most is éppen egy jó felkérés miatt megy el.

FÉRFI

Tartalékolj! Ne feledd! Akkor a hangszered sem fog fázni.

(Tüsi a baloldali kijáratnál még visszafordul, a nagy színes sálat a nyakába teszi, egyik felét teátrális mozdulattal átdobja a vállán, hátatfordít és jobbjával integetve kimegy.)

(csend)

FIGURA *(halkan)*

Számít rám.

FÉRFI

Mi is számítunk rád.

MAMA

Az ám. De valóban, hol van Hanga? Aggaszt, hogy ennyire visszavonult.

LÁNY

Éppen ő, aki annyira bolondult ezért a Tüsiért... még jobban, mint én.

FÉRFI

Miket hordassz itt össze?

MAMA *(elgondolkodva)*

Furcsa, hogy nem jött búcsúzni... *(hirtelen, de oda sem nézve Figurára)*

Figura, kedves! Nézz utána ennek a lánynak és mondd, hogy hiányoljuk!

FIGURA

Igenis, öö... jövök, csak megyek, jövök, csak megyek. *(Figura jobbra sietve kimegy.)*

MAMA *(jó kedéllyel)*

Érdekes lény azért ez a zenész. Egy karakter...

FÉRFI *(nyugodtan)*

Azért nem kéne túlzásokba esnünk.

MAMA

Mit szólsz? Azt mondta, hogy tőled is sokat tanult...

Ez valóban „férfibeszéd”, ahogy te szoktad mondogatni.

A férfiak olyan szemérmesek. Nem szeretik... az ilyesmit bevallani.

(Figura visszaérkezik.)

FIGURA *(izgatottan)*

Bocsánat, öö... de nincs a helyén.

MAMA

Hát hová bujdokolt?

FÉRFI

Azért nem kéne annyira szégyellnie magát egy összetört tányérka miatt...

Bár vigyázhatott volna jobban... Khm.

MAMA *(kissé emelt hangon)*

Hagyd már azt a kis vacakot! *(Feláll és körülnéz. A Lányhoz:)*

Menj te is, és... te is Dolga, nézzetek szét mindenhol!

(Elindulnak.) Most már kezdek aggódni.

(Figurához, bizalmasan:) Menj ki, nézz szét a ház körül is!

Tudjuk, hogy szeret kint kíváncsiskodni... De vegyél kabátot! Nagyon hideg lehet kint.

(Maga elé, fejét csóválva:) Hjjaj, ez a lány, ez a lány...

FÉRFI

Nagyon lazán fogtuk. Én mondtam...

MAMA *(írónikusan)*

Lazán?! Mert nem katonásan neveltük? Ahogy te szeretnél mindenkit?

Ő más. Csak észrevetted, nem?...

FÉRFI

Talán nem kéne itt mindenki előtt...

MAMA *(közbevágva)*

Igen. *(Körülnéz.)* Bangyi és a többiek! Ti is menjetek! Keressétek!

A raktárakban, mindenhol.

(Elindulnak. A Fiú is elindulna, de a jobboldali kijáratnál megáll, visszanéz.)

(Közben a korábban távozottak közül visszajön Dolga és egy másik dolgozó, karjukat széttárva jelzik, hogy nem találják, majd távoznak egy másik ajtónyíláson.)

FIÚ

El akart menni Tüsivel.

FÉRFI *(izgatottan, emelt hangon)*

Ki akart elmenni? Tüsivel? Mit beszélsz?!

MAMA *(a Fiúhoz)*

Na jól van, csak monddad érthetően! Hangáról beszélsz?

FIÚ

Igen. Róla. Ő akart elmenni Tüsivel.

FÉRFI

Mondtam, hogy... *(Mondaná, de közben Belép balról Figura.)*

MAMA *(Figura felé lépve:)*

Na?! *(Figura karját széttárva, fejét ingatva:)*

FIGURA

Sehol, semmi.

(Közben Bangyi, a Lány és egy-két dolgozó is áthalad a színen, karjukat széttárva jelzik, hogy nem jártak sikerrel.)

FÉRFI

Mondtam, hogy nem szabad kettesben hagyni ezzel a zenésszel. Én mondtam...

(hirtelen a Fiúhoz:) Honnan tudod?

FIÚ

Onnan, hogy nem voltak egyedül. Különben nem tudnám... ott voltam, hallottam.

MAMA

(kissé nyugodtabban, közelebb lépve a Fiúhoz, vállát átkarolva:)

Mit hallottál, kedvesem?

FIÚ

Hanga kérlelte Tüsit, hogy vigye magával.

FÉRFI *(ingerülten, kissé hátat fordítva a többieknek)*

Kérlelte?!

FIÚ

Igen. Nagyon szeretne volna, ha elviszi arra a szép vidékre... Meg hogy...
együtt lépjenek fel.

MAMA

Óó.. édesem. Mit akart? Tán énekelni egy hivatásos zenésszel?

FIÚ

Meg hogy együtt éljenek.

FÉRFI *(Hirtelen visszafordulva:)*

Micsodaaa?! Megbolondult ez a lány?

(Majd elgondolkodva:) De hisz' láttuk elmenni ezt a zenészt egyedül...

MAMA *(újra izgatottan)*

Így van. Keressétek tovább, keressétek!

FIÚ

Tüsi nemet mondott neki.

FÉRFI

Igen? Nemet? Nemet mondott?...

És?! Aztán?

FIÚ

Aztán én rajzoltam tovább. Tüsit.

FÉRFI

Ej, nem ezt kérdeztem. Mi volt aztán?

FIÚ

Aztán?... Hanga megsértődött és elkezdett teríteni a többiekkel.

Aztán eltörte a tányért, és amikor szedte a törmeléket, megvágta az ujját.

Majd kiment.

MAMA *(a Férfihoz, szemrehányóan:)*

Látod? Így történt a törés. *(ismét a Fiúhoz:)*

Hova ki? Hová ment ki?

(Belép a Lány, s szólna, de nem veszik észre, Mama is csak egy pillantással nyugtázza, hogy ott van.)

FIÚ

Ki a nappaliból. Szerintem a hálójába.

FÉRFI

És Tüsi? Ő mit csinált? Hová ment? Utána ment?

FIÚ

Itt volt végig, hiszen éppen ezután érkeztek a vacsorához, és ő is itt volt. Nem?

(Mama újra a Lányra néz kérdően. A Lány zavartan ácsorog, egy darab papírt szorongatva a kezében. Mindenki őt nézi. Feszült csend.)

MAMA

Szeretnél valamit mondani?

(A Lány csak a fejét csóválja, a papírkát nézi, mutatja. Mama odalép hozzá, elveszi a papírt, olvassa. Döbbenet nézi, majd a mennyezetet bámulja.

Ekkor több irányból belépnek az imént még távol lévők.

Közülük mindenki szinte egyszerre mondja:)

Nincs. Sehol sincs Hanga.

MAMA *(révülten:)*

De van... csak nem itt...

(Mindenkire értetlenül, döbbenetesen néz Mamára.)

Elment... *(Mutatja a papírlapocskát.)* Itt hagyott minket...

(Döbbenetesen csend.)

(A Férfi is odalép, óvatosan elveszi Hanga sorait, amit Mama már kishíjján kiejt a kezéből.)

Nézi, majd olvasni kezdi:)

FÉRFI

Bocsássatok meg nekem...

MAMA *(fásultan)*

Most nem rólad van szó... De persze, hogy megbocsátunk...

FÉRFI *(már-már érzékenyülve)*

Ezt Hanga írja. Bocsáss... *(Egy pillanatra elakad a hangja.)*

Tudom, hogy szerettek... de biztos máshol is fognak... szeretni...

ott, ahol kinyílik a világ számomra, ahol mindig süt a nap... *(a Férfi felnéz, közbeszúrja:)*

Az a napsütés, meg a nyár íze a télben... Hjjaj. Az a nyavajás zenész...

MAMA

Most is más a hibás... mint mindig...

LÁNY

Naa, folytasd, kérlek!

FÉRFI

Ennyi. Meg, hogy ő is szeret minket, és köszöni az eddigi jó életet...

de valami másra vágyik... Énekelni akar... *(Összehajítja a papírt.)*

Úgy látszik többre nem volt ideje, nagyon siethetett.

MAMA

De hiszen itthon is énekelhetett... tegnap is, ma is...

(Majd hirtelen, izgatottan:) Te jó ég! Miben ment el? Ebben a hidegben.

Hozzátok a kabátomat, azonnal indulnom kell... utána kell mennem...

Meg kell találnom! Még utolérhetem...

FÉRFI

Mégis hová, merre akarsz indulni?

Nem veszíthetünk el téged is.

MAMA *(Elérzékenyülve néz a Férfira.)*

Féltesz?

FÉRFI *(hűvösen)*

Nem szeretnék több esztelenséget. Egyébként az egész családot félttem.

MAMA

Jobban kellett volna figyelniük rá... Rá is... meg egymásra.

FÉRFI

Tudtam, hogy baj lesz abból, ha egy „ilyet” befogadunk.

MAMA

Ha kizárjuk a világot, akkor itthon tarthattuk volna?

Tele szívvel, lélekkel... meg tehetséggel? Elfolytva mindezt?

(elgondolkodva:) Lehet, hogy így volt megírva...

FÉRFI

Becsapott minket... *(Mindenki csodálkozva néz rá.)*

Ez a Tüsi. Milyen nyájasan búcsúzkodott...

FIÚ

Hiszen nem vitte magával. Egyedül ment el. Láttuk, nem?

FÉRFI *(lekicsinylően)*

Te kis naív fiúcska. Nyilván kitalálták, hogyan csinálják... ügyesen...

Külön-külön távoztak.

FIÚ

Tüsi azt mondta neki, hogy maradjon itthon. Hogy énekeljen a kicsiknek esténként.

Még egy dalt is tanított neki, hogy...

(A Lány közbevágva:)

LÁNY *(énekszerűen verselve)*

Kiscsillag vagy, a legszebb a világon...harmat lelked gyönyörű virágom...

FIÚ

És Hanga azt hitte, hogy neki szól... pedig ez egy altatódal. Mondta Tüsi.

MAMA *(hirtelen eszmélve, határozottan:)*

Lányom! Menj gyorsan, nézz rá a kicsikre!... Te jó ég! Teljesen elfeledkezünk róluk.

Figura! Öltözz, s menj, nézz szét újra odakint! De ne csak a ház körül, kicsit távolabb is.

Arra, amerre a zenész indult. Dolga, te is menj vele!... És vigyázzatok egymásra!

(Figura és Dolga némán veszik a kapusznis kabátjukat, elindulnak balra.)

FIGURA *(Még az ajtóból visszaszól:)*

Jövünk, csak megyünk.

FÉRFI

Gyorsan tegyetek itt rendet, s mindenki térjen nyugovóra!

Ebben a helyzetben segíteni úgy sem tudtok... és holnap is nap lesz...

szükség lesz mindenki munkájára...

BANGYI *(kijelentő módban:)*

Halljátok. Tegye mindenki a dolgát! Holnap is nap lesz.

Ha nem is valami fényes.

(Hozzálátnak a rendrakáshoz, elpakolják az ételeket.

Bangyi eltenné az asztról a virágvázát is.)

MAMA

Az marad.

(Bangyi a Férfira néz, majd a Nagy hűtőről kezdené leszedni a rajzokat.)

FÉRFI

Bangyi! *(Bangyi odakapja a tekintetét.)* Azok is... maradnak.

(Bangyi tágra nyitja tekintetét, majd sértődötten megvonja vállát.)

BANGYI *(A többiekre nézve:)*

Mi viszont nem maradunk, eltesszük magunkat holnapra.

És megpróbáljuk elfelejteni ezt a sok zűrzavart. *(Elindulnak kifelé.)*

(A Férfi a polcot nézegeti, majd a hűtőn lévő rajzokat, s megérinti az őse szobrát.)

FIÚ

Én nem tudnék most aludni. Várhatok veletek?

MAMA *(kedvesen)*

Hát persze. Maradj velünk.

Velünk maradsz?

FIÚ

Dehát én kértem.

MAMA *(A Fiúhoz int, odahívja maga mellé. A Fiú odaül.)*

Nem úgy értem. Ugye maradsz majd... Nem hagysz itt minket.

FIÚ

Hová mennék? Hanga után? Nem rajzolhatok mindig zenészeket...

MAMA *(bágyadt derűvel:)*

Rajzolj csak, rajzolj! Itthon, nekünk. De még sok mindent kell tanulnod.

Szeretném, ha boldog lennél... Te is... meg mindnyájan... Hanga is.

(Ebben a pillanatban a baloldali ajtónyílásban megjelenik Dolga és Figura,

és köztük, összekulesolt karjaikon, nyakukba kapaszkodva Hanga ül. Nem veszik őket észre.)

FIGURA

Öö... Bocsánat... Mama.

(Mama odafigyel, lassan feláll, de elakad a szava, a szívéhez kap. A Fiú is feláll.)

Megjöttünk, Mama.

MAMA *(halkan, mint aki látomást lát)*

Hanga? Óó Hanga.

(A Férfi először a Mamára figyel, majd odakapja az ajtónyílásra a tekintetét,

de először neki is elakad a szava. Lassan elindul feléjük. Hangáék is közelednek.

Mama hozzájuk lép. Mindhármukat átöleli, majd Külön Hangát, akit lassan elenged Dolga és

Figura. Hanga a saját lábán állva viszonzza Mama ölelését.

A Férfi is odalép és Mama átengedi neki Hangát. A Férfi erősen szorítja.

Az ölelés közben kissé hátrafordul, és a Fiúhoz szól:)

FÉRFI *(derűsen, egyre hangosabban)*

Te Fiú! Menj, és hívd a többieket!

(Hanga kissé ilyedt mosolygással befogja a fülét, mintha zavarná a nagy hang.

Elengedi Hangát az ölelésből, de jobbával még érinti.)

Hívd az egész házat! Mindenkit. Mondd, hogy nagy öröm ért minket!

(A Fiú kirohan, Figura, Dolga még bambán állnak kapusznis kabátjukban.)

MAMA *(hozzájuk:)*

Na, fiúk! Még megsültök itt nekem. *(Leveszik kabátjukat.)*

Figura! Hogy volt? Hogy sikerült? Nagyon hálás vagyok nektek.

FIGURA

Öö... semmiség. Alig messzebb találtunk rá, mint ahol némrég...

őő... ahol Tüsire leltünk. Ő is át volt fázva.

MAMA

Ó, igen.

(Odalép Hangához, leveszi a kabátját. Odavonja a heverőhöz, leülteti

és gondosan hátára teríti a takarót.)

HANGA *(félszegen, szégyenlősen:)*

Olyan buta vagyok... Úgy sajnálom.

MAMA

Úgy aggódtam... *(A Férfira néz.)* Aggódtunk.

Az a lényeg, hogy itt vagy és semmi bajod.

FÉRFI *(higgadtan:)*

Dehát mikor mentél el? Hogy észre sem vettük? Az a zenész vett rá, ugye?

HANGA *(A férfira nézve, a fejét csóválja.)*

Tüsi?... Nem, ő nem tudott semmiről... Már itt megmondta, hogy...

MAMA *(közbeszólva, nyugodt hangon:)*

Tudjuk. De akkor hogyan?... Drágám...

HANGA

Hamarabb elindultam..., arra gondoltam, hogy majd útközben...
hogy majd meglepetés lesz neki, hogy várom... és hátha megenyhül...
és mégis elvisz magával.

FÉRFI

És? Mi történt?

HANGA

Nagyon dühös lett. És azt mondta, hogy... hogy nézd kiscsillag... *(elcsuklik a hangja)*
hogy sokat kell még neked tanulnod ahhoz, hogy... velem énekelhess...

FÉRFI

A nyavajás. Ilyet mondott? Neked? A mi Hangánknak?

HANGA

Azt mondta, hogy nekem még az is elég, egyelőre, ha...
a családomnak meg a barátaimnak énekelek.

MAMA

Mi nagyon örülünk neki.

HANGA

Meg azt mondta, hogy legszívesebben elfenekelne és hazavinne...

MAMA *(mosolyogva, fejét csóválva)*

Még ilyet...

HANGA

De nem késheti le a találkozót, ezért nem kísérhet vissza. Nagyon kért, hogy
jöjjenek haza ... *(elcsukló hangon)*... a szép nagy, szerető családomhoz.
Aztán elment... De megígérte, hogy jövőre meglátogat.

FÉRFI

Igen? Nekünk is megígérte... Aztán?

HANGA

Aztán egyre hidegebb lett... Én meg nem mertem hazajönni.

Olyan buta vagyok. Úgy szégyellem magam.

MAMA

Ugyan, ugyan. Nincs miért. Hiszen visszahoztad a nyarat.

Alig várjuk, hogy énekelj nekünk.

(Az ajtóban egymás után, sorra érkezik az egész nagy család. Mindenki örül.

Hanga nevét mondogatják.)... Jöjjetek, csak jöjjetek!

FÉRFI *(körülnézve, kihúzza magát)*

Mindenki itt van? Nagy öröm ért minket!

Hajlékunkba visszatért a napsütés. A nyár íze. *(Meglepődve néznek a Férfira.)*

S hogy ne felejtsük el ezt a napot, mostantól... minden évben megünnepeljük.

Ezen a napon nem fogunk dolgozni. Csak eszünk, iszunk, beszélgetünk...

és énekelünk.

MAMA

Nocsak. Énekelünk? Te is?

FÉRFI

Aki nem tud, azt majd Hanga megtanítja. Én, meg Bangyi, mi majd csak úgy halkán.

FIÚ

De nincs hangszerünk.

FÉRFI

Vagyunk elegen. Az felér egy hangszerrel.

Hanga! Hogy volt? A nyár íze?

HANGA *(Dúdolni kezd, majd elkezd a dal első szakaszát énekelni.)*

A nyár ízét felidézni?

Lehet, ám jobb lenne

Újra megízlelni.

(Fejével bólogat, mosolyogva dúdol, majd feláll, s a karjával int, mint egy karvezető és egyre többen kezdenek bekapcsolódni az éneklésbe.)

A nyár ízét felidézni?

Lehet, ám jobb lenne

Újra megízlelni.

Oly' rövid az éj,

Nemrég volt alkony,

A Nap már újra kél.

(A Lány közben finoman ringatózni, táncolni kezd, a Fiú halkán dobol az asztalon.

Dolga a nagy polcon finoman veri a ritmust, immár mindenki énekel, egymásba karolva.)

Illatos rét volt az ágyad,

Baldahinod bárányszerű,

Lágy fuvallat árad.

Majd a déli Nap alatt

Még kisebb lesz árnyad,

Mint te magad vagy.

Édesvizű tó partján

Hús mézdinnyével

Elégíted vágyad

R:///

A nyár ízét felidézni?

Lehet, ám jobb lenne

Újra megízlelni.

(Függöny le. Vége.)